

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
GRUDZIEŃ 2021**

ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 399

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2022

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 399. W badaniu uczestniczyły 294 przedsiębiorstwa. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<https://ssl-kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	6
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	6
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	10
	1) Produkcja	10
	2) Zamówienia	12
	3) Zamówienia eksportowe	14
	4) Zapasy wyrobów gotowych	16
	5) Ceny	18
	6) Zatrudnienie	20
	7) Sytuacja finansowa	22
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	24
III.	SUMMARY	26
IV.	KONIUNKTURA W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W 2021 ROKU	27

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) w grudniu zmniejszyła się po raz trzeci z rzędu. Wynosi obecnie -3,4 pkt. Jest niższa od wartości sprzed miesiąca o 0,2 pkt, pozostaje jednak wyższa od wartości sprzed roku (o 4,6 pkt). Pogorszenie się koniunktury miało miejsce tylko w sektorze prywatnym. Wartość wskaźnika dla sektora prywatnego wynosi -2,9 pkt, o 0,3 pkt mniej niż przed miesiącem. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 4,8 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika zwiększyła się o 0,2 pkt i wynosi -15,7 pkt. W skali roku odnotowano jej spadek o 3,8 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa spadek wartości wskaźnika koniunktury dla dwóch grup zakładów: z zatrudnieniem od 51 do 250 i powyżej 500 pracowników, odpowiednio o: 5,8 i 4,0 pkt. W pozostałych grupach odnotowano wzrosty. Dla przedsiębiorstw zatrudniających od 251 do 500 osób wartość wskaźnika wzrosła o 14,1 pkt, a dla firm z zatrudnieniem do 50 pracowników wzrost wyniósł 2,1 pkt. Najwyższą wartość, 12,5 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw zatrudniających od 251 do 500 pracowników, a najniższą, -12 pkt, dla przedsiębiorstw największych (pow. 500 zatrudnionych). W skali roku wzrost wartości wskaźnika zanotowano dla wszystkich grup przedsiębiorstw, poza największymi.

3. Pogorszenie się koniunktury odnotowano w produkcji większości głównych grup wyrobów; największe w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (spadek wartości wskaźnika IRGIND o 19 pkt), a najmniejsze w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 0,5 pkt). O poprawie koniunktury informują jedynie producenci półproduktów (wzrost wartości wskaźnika o 9,6 pkt). Dla tej też grupy wskaźnik przyjął najwyższą wartość, 0,6 pkt. Najniższą wartość wskaźnika, -14,5 pkt, zanotowano dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku i tylko dla tej grupy nie odnotowano wzrostu wartości wskaźnika w skali roku.

4. Koniunktura pogorszyła się w czterech makroregionach: centralnym (wartość IRGIND obniżyła się o 22,8 pkt), południowym (o 1,2 pkt), północno-zachodnim (o 12,4 pkt) i północnym (o 7,3 pkt). W pozostałych makroregionach nastąpiła poprawa; największa w makroregionie południowo-zachodnim (wzrost wartości wskaźnika koniunktury o 14,4 pkt), a najmniejsza w makroregionie wschodnim (o 1,4 pkt). Najwyższą wartość, 2,9 pkt, wskaźnik przyjął dla makroregionu południowo-zachodniego, a najniższą, -14,2 pkt, dla makroregionu centralnego. We wszystkich makroregionach zanotowano poprawę w skali roku, z wyjątkiem makroregionu południowego.

5. W grudniu koniunktura w przemyśle przetwórczym uległa kolejnemu pogorszeniu. Ponownie pogorszenie bardziej odczuły firmy prywatne. Odnotowano jednak niewielki wzrost wielkości produkcji i poziomu zamówień ogółem. Zmniejszyła się wielkość zamówień eksportowych. Wzrosły poziomy zapasów i cen wyrobów gotowych. Poprawiła się nieco sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Wzrosła wielkość zatrudnienia. Nieznacznie pogorszyły się opinie przedsiębiorstw o ogólnej sytuacji gospodarki polskiej. Przewidywania na nadchodzące miesiące są niezbyt optymistyczne.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zwiększyła się w ciągu miesiąca o 0,2 pkt, do poziomu 2,3 pkt. Wzrost był niewielki i odnotowały go tylko firmy prywatne. Wartość salda ogółem jest wyższa od wartości sprzed roku o 18,9 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost wielkości produkcji miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się o 17,9 pkt), a spadek zanotowali tylko producenci półproduktów (o 11,9 pkt). Spodziewany jest spadek wielkości produkcji w najbliższych miesiącach.

7. Poziom zamówień wzrósł w grudniu o 0,7 pkt i wynosi -4,5 pkt. Wzrost odnotowały tylko przedsiębiorstwa publiczne. Poziom zamówień z firmach prywatnych nie zmienił się. Obecna wartość

salda ogółem jest wyższa od wartości sprzed roku o 16,1 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost wielkości zamówień miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda zwiększyła się o 7,6 pkt), a największy spadek w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 4,7 pkt). Spodziewany jest wzrost poziomu zamówień w kolejnych miesiącach.

8. Zmniejszyła się natomiast, i to znacznie, wielkość zamówień zagranicy. Wartość salda w ciągu miesiąca zmalała o 14,8 pkt, do wysokości -17,8 pkt. Spadek miał miejsce w obu sektorach własnościowych. Wartość salda zbliża się do poziomu sprzed roku; pozostaje wyższa już tylko o 3,2 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień eksportowych odnotowali producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 35,9 pkt), a najmniejszy producenci półproduktów (o 6,4 pkt). Ankietowani przewidują wzrost poziomu zamówień zza granicy w nadchodzących miesiącach.

9. Poziom zapasów wyrobów gotowych zwiększył się w ciągu miesiąca aż o 7,1 pkt. Wzrost miał miejsce tylko w firmach prywatnych. Obecna wartość salda, 1,8 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 2,4 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost wielkości zapasów miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 23,1 pkt), a spadek zanotowano wyłącznie w produkcji półproduktów (o 2,2 pkt). Firmy prognozują dalszy wzrost wielkości zapasów w najbliższym okresie.

10. Ponownie podniósł się poziom cen wyrobów gotowych, po raz kolejny z rzędu osiągając rekordową wysokość. Wartość salda tym razem zwiększyła się o 1,4 pkt. Wzrost poziomu cen miała miejsce tylko w zakładach publicznych. Obecna wartość salda ogółem, 54,1 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 52,2 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost poziomu cen odnotowano w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda zwiększyła się o 6,2 pkt), a największy spadek w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 15,3 pkt). Producenci spodziewają się dalszego, znacznego wzrostu poziomu cen swoich produktów w kolejnych miesiącach.

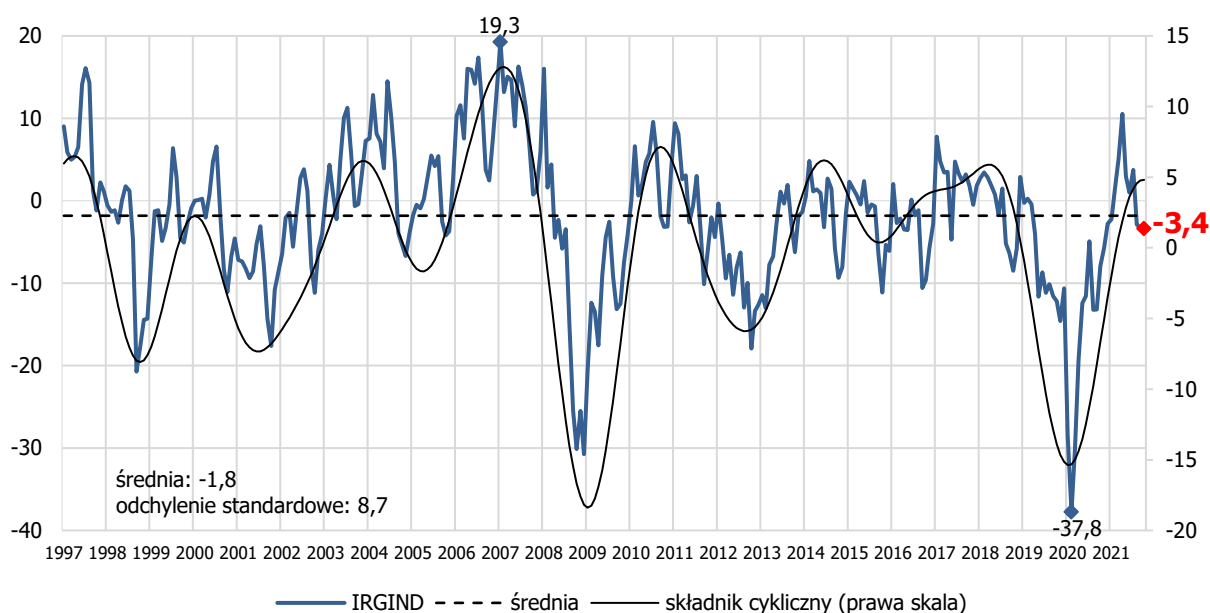
11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zwiększyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 3,8 pkt. Wnosi 2,3 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 2,9 pkt. Wzrost zatrudnienia miał miejsce w przedsiębiorstwach jak i prywatnych. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost wielkości zatrudnienia odnotowano w produkcji półproduktów (wartość salda wyższa o 8,2 pkt niż w listopadzie), a największy spadek w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 2,1 pkt). Przewidywany jest spadek wielkości zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw uległa niewielkiej poprawie, o czym informują firmy prywatne i publiczne. Wartość salda wzrosła o 1,4 pkt i wynosi -10 pkt. W ciągu roku zwiększyła się o 1,7 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych najbardziej poprawiła się sytuacja finansowa producentów półproduktów (wartość salda wzrosła o 5,5 pkt). Jedynie producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku odnotowali pogorszenie się sytuacji finansowej w grudniu (spadek wartości salda o 28,3 pkt). Przewidywania są pesymistyczne – wartość salda prognostycznego jest równa -13,3 pkt.

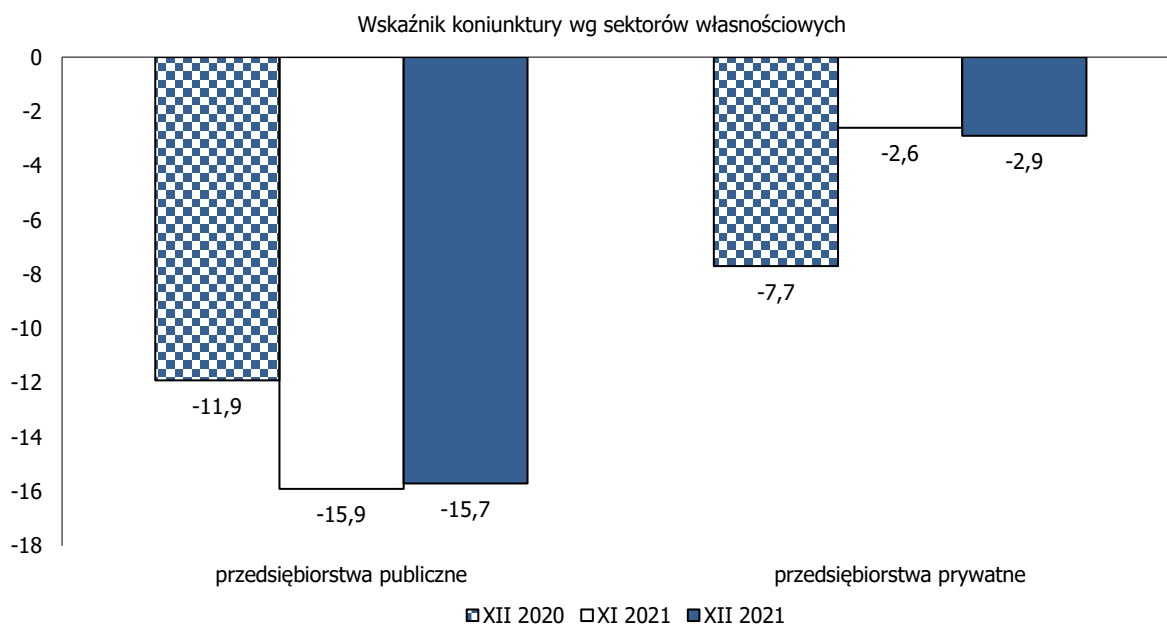
13. Pogorszyły się oceny sytuacji gospodarczej kraju. W ciągu miesiąca saldo zmniejszyło swoją wartość o 0,5 pkt. Obecnie wynosi ona -49,1 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 8,1 pkt. Gorzej niż przed miesiącem stan gospodarki oceniają przedsiębiorstwa publiczne. W przekroju wg głównych grup produktowych najbardziej pogorszyły się oceny producentów dóbr inwestycyjnych (wartość salda obniżyła się o 2,6 pkt), a najbardziej polepszyły się opinie producentów półproduktów. Firmy spodziewają się nieznacznej poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce w nadchodzących miesiącach.

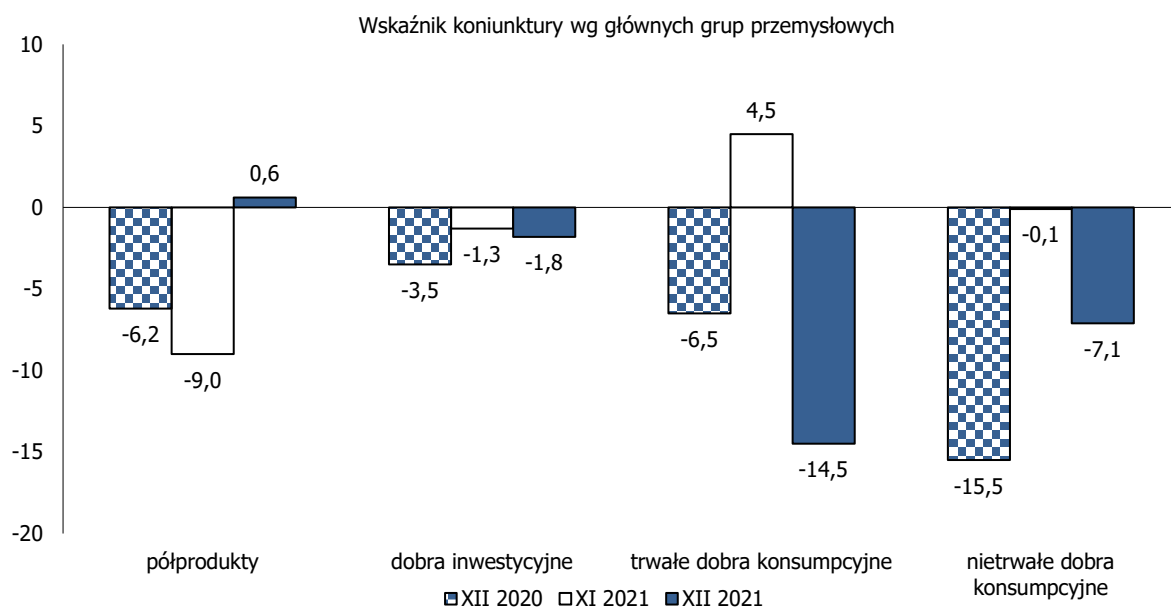
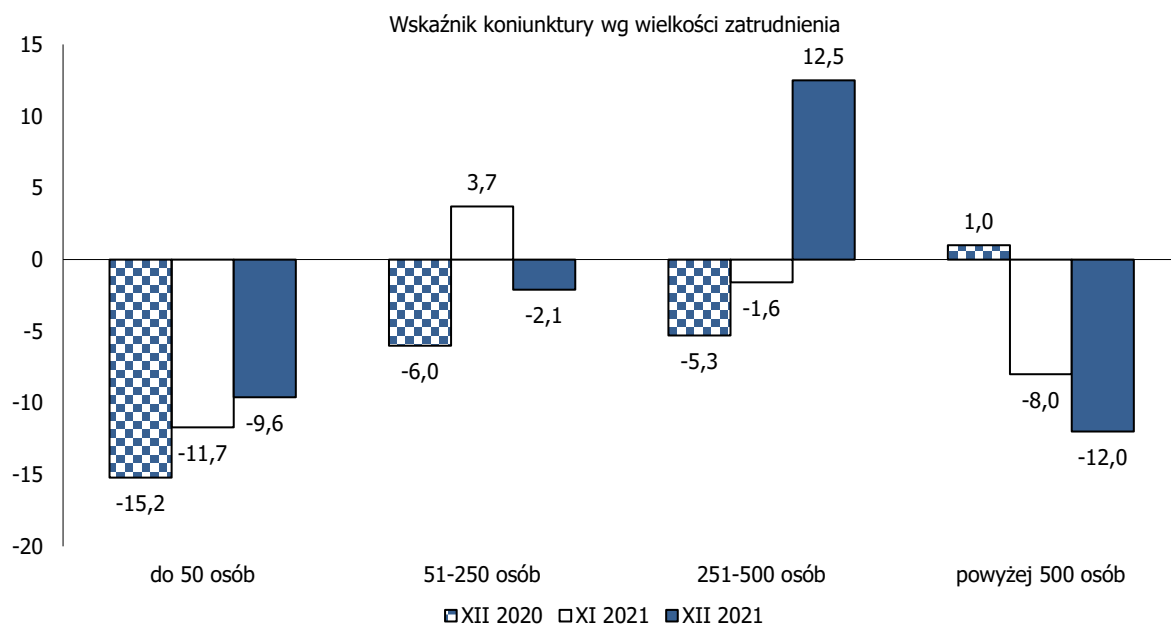
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

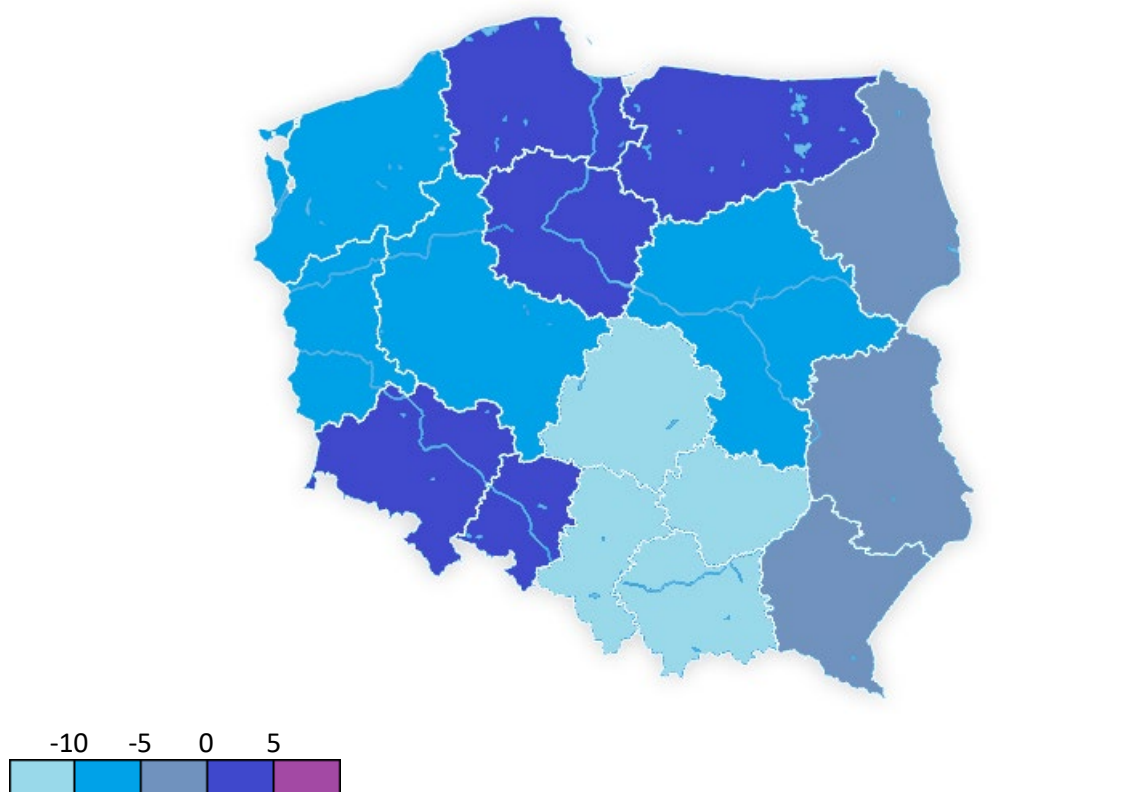

składowe salda	XII'20	VIII'21	IX'21	X'21	XI'21	XII'21
1. wielkość produkcji – przewidywania	-3,9	10,5	5,9	-7,7	-9,8	-3,8
2. wielkość zamówień – stan	-20,6	-6,9	4,3	-1,6	-5,2	-4,5
3. zapasy - stan	-0,6	0,7	-1,0	-0,6	-5,3	1,8
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	-8,0	1,0	3,7	-2,9	-3,2	-3,4

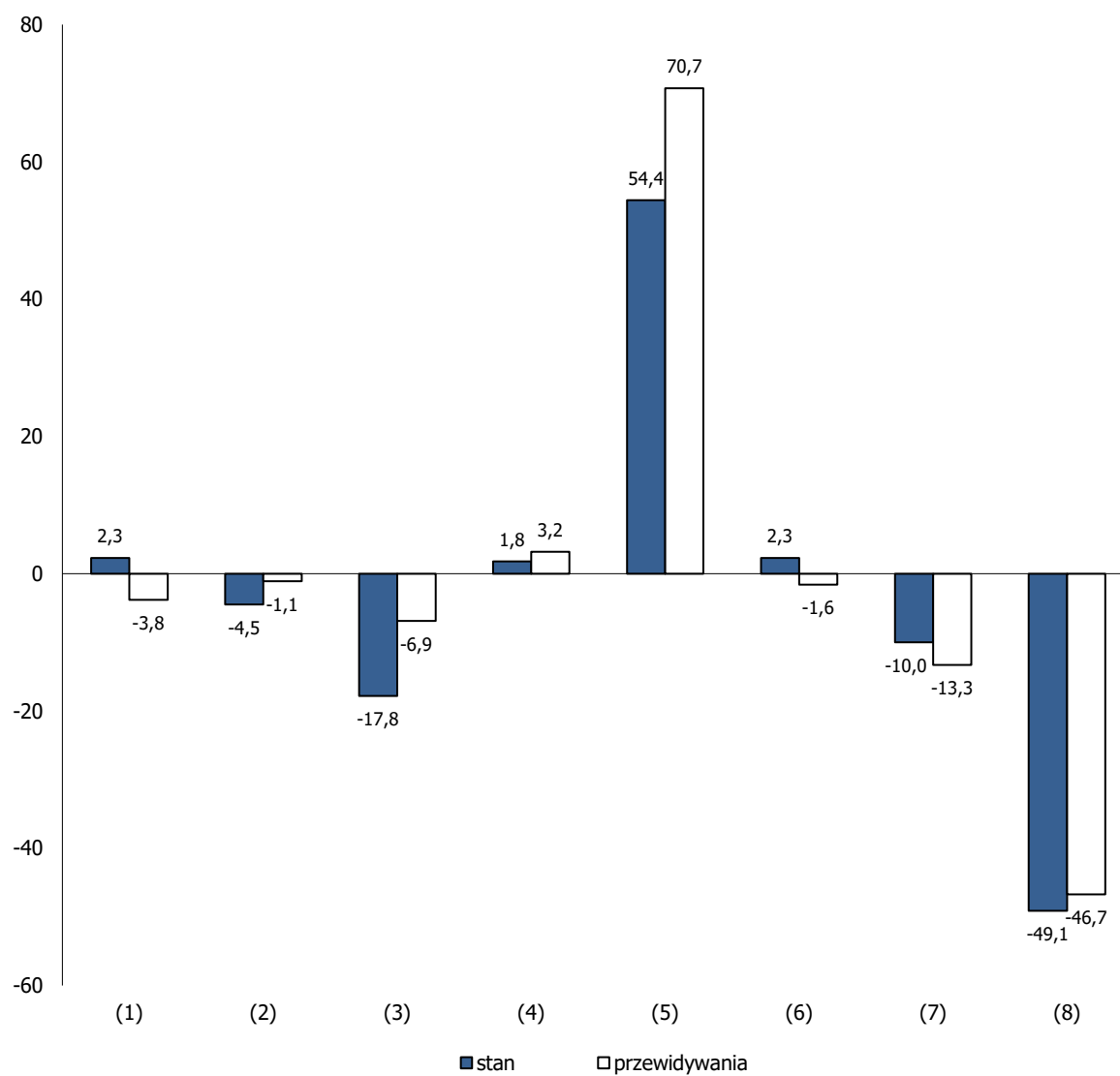

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	XII 2020	XI 2021	XII 2021
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	-8,0	-10,9	-12,1
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	-10,7	2,9	-9,5
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-2,4	-11,5	2,9
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	-10,0	8,0	0,7
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-25,3	8,6	-14,2
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	-8,8	-4,8	-3,4
Województwo mazowieckie	-10,6	-12,4	-7,2

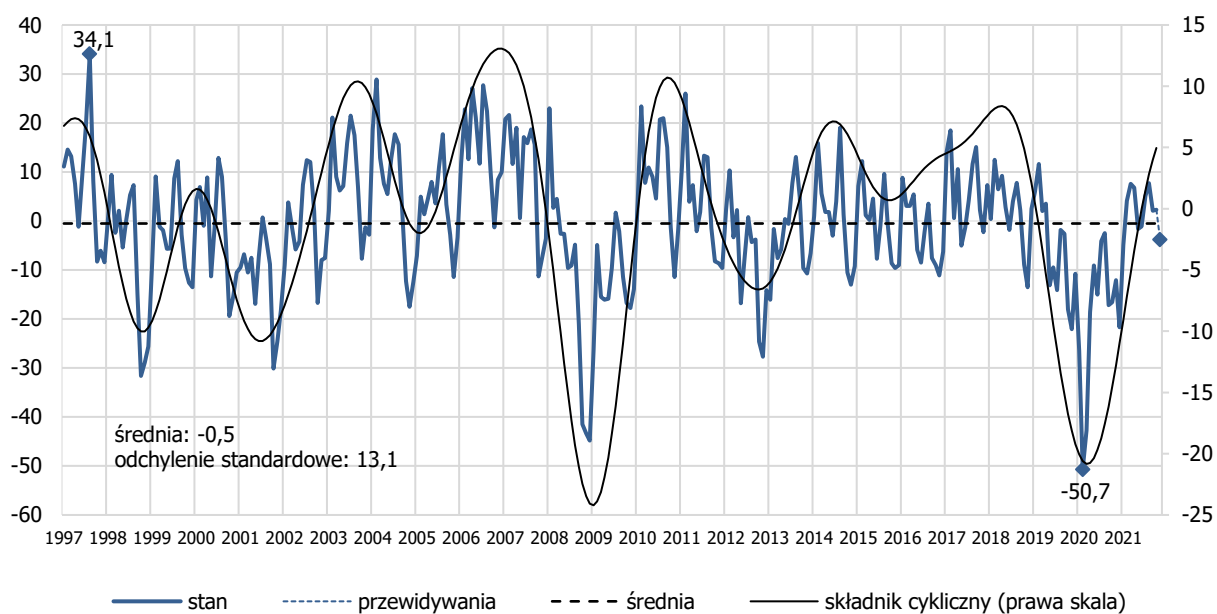

2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

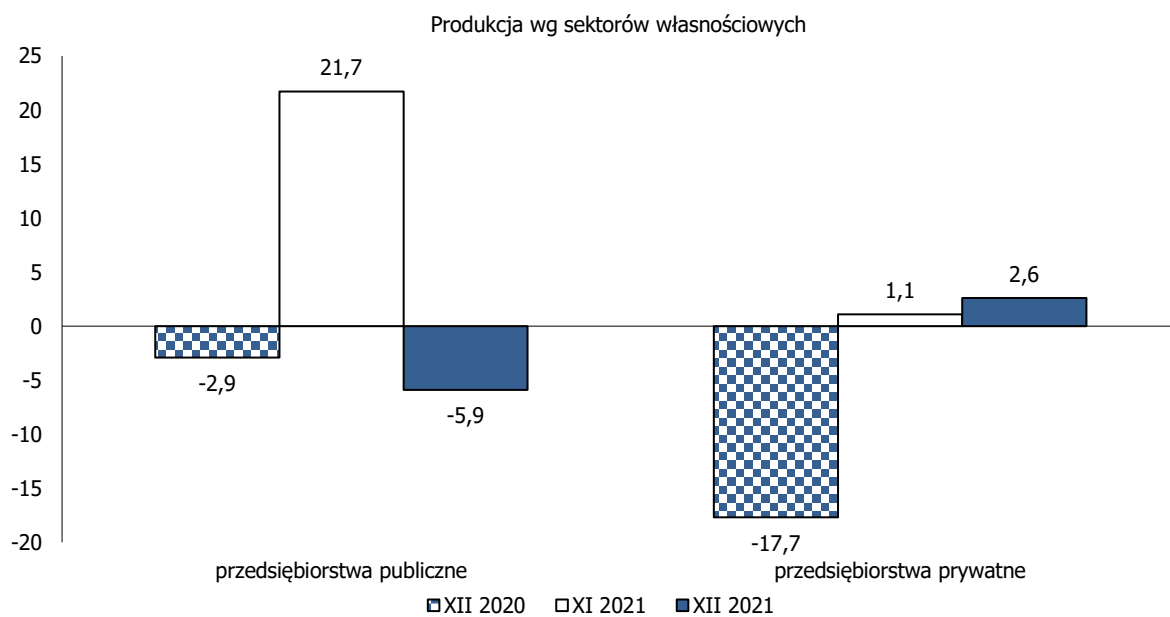
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej

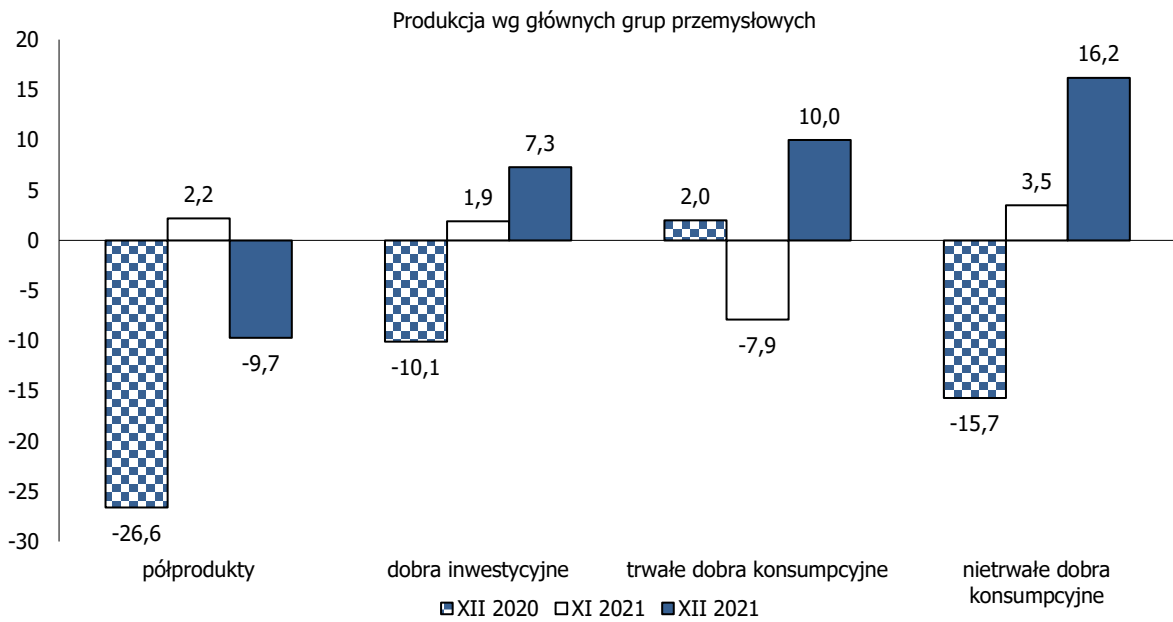
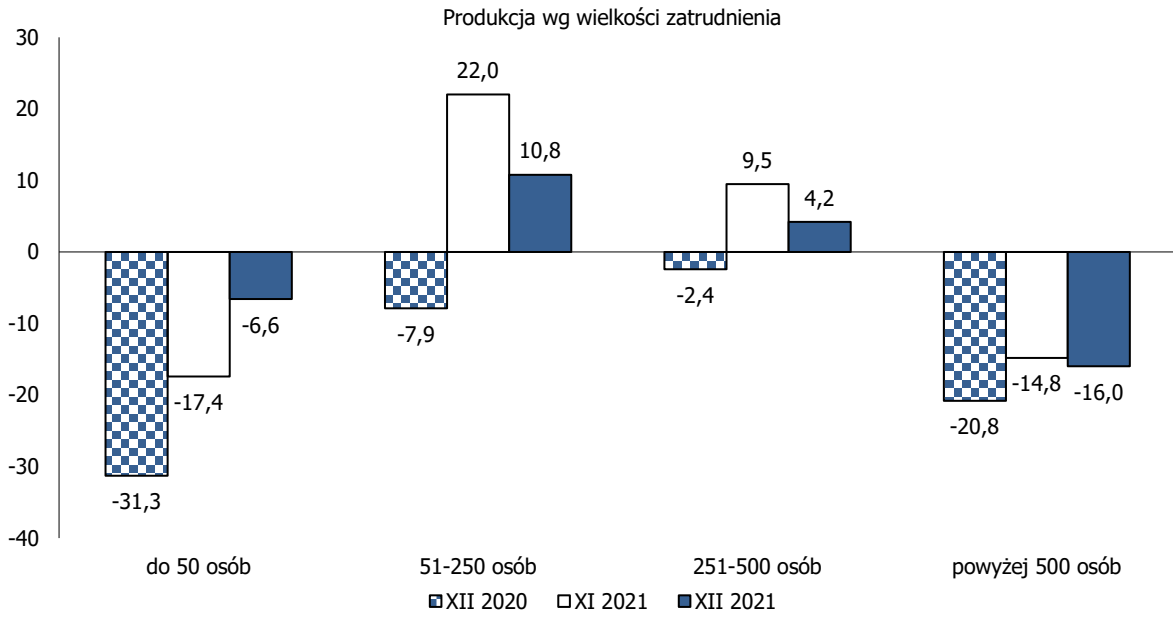
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

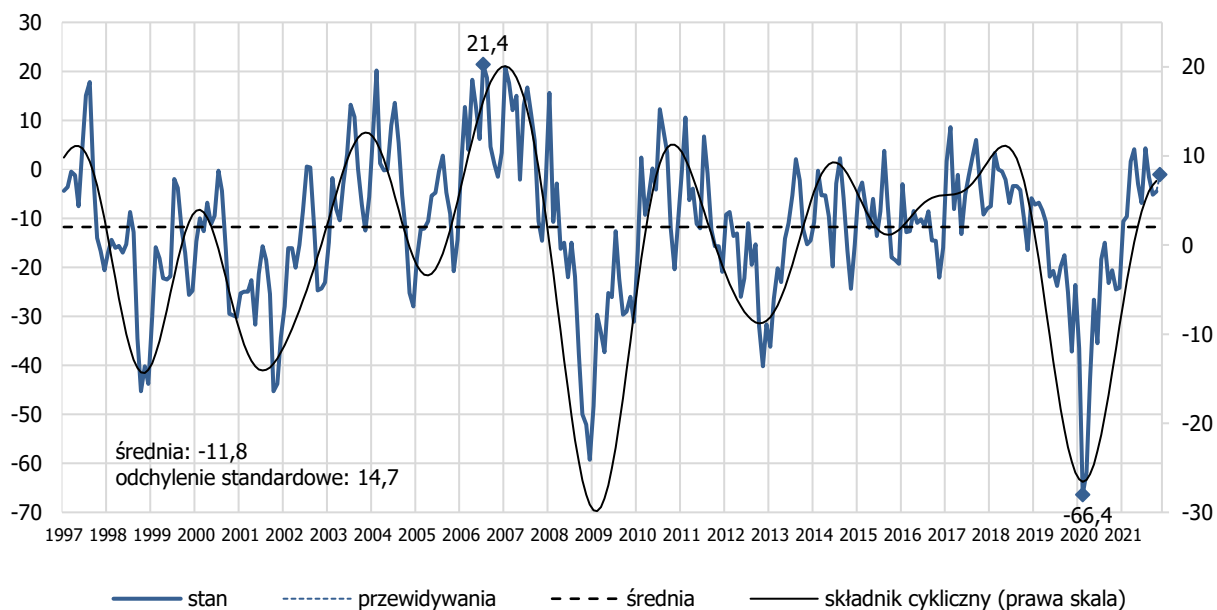

	XII'20	IX'21	X'21	XI'21	XII'21	przewidywania
wzrost	17,8	26,3	24,4	23,6	24,1	20,1
brak zmiany	47,7	52,5	58,9	54,8	54,1	55,9
spadek	34,5	21,2	16,7	21,5	21,8	24,0
saldo (1.-3.)	-16,6	5,1	7,7	2,1	2,3	-3,8

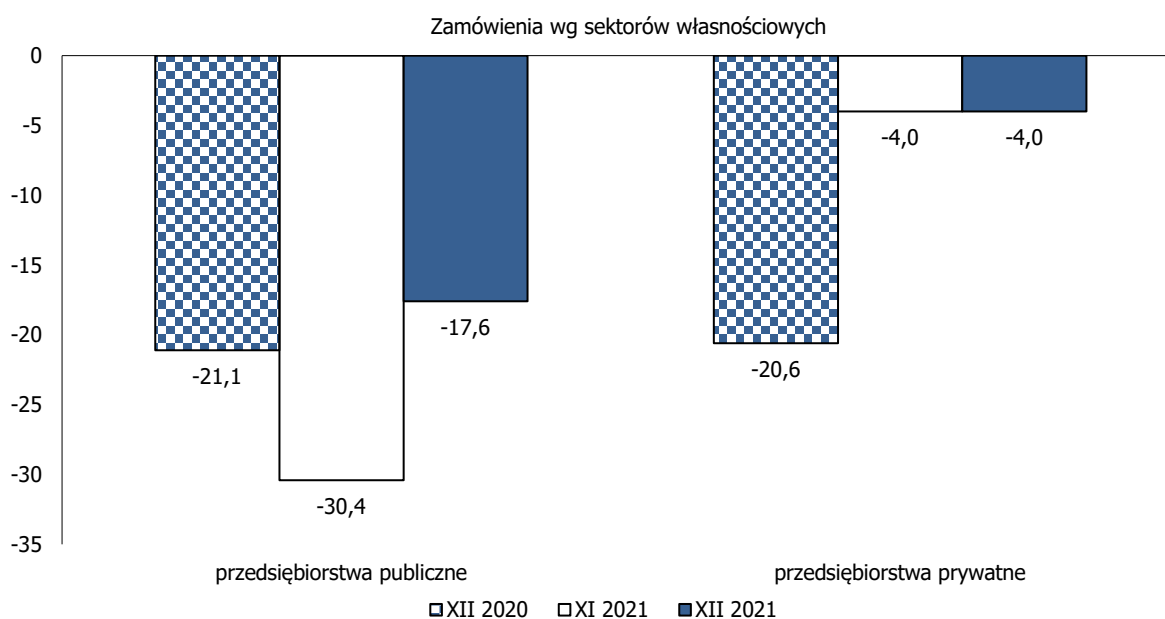

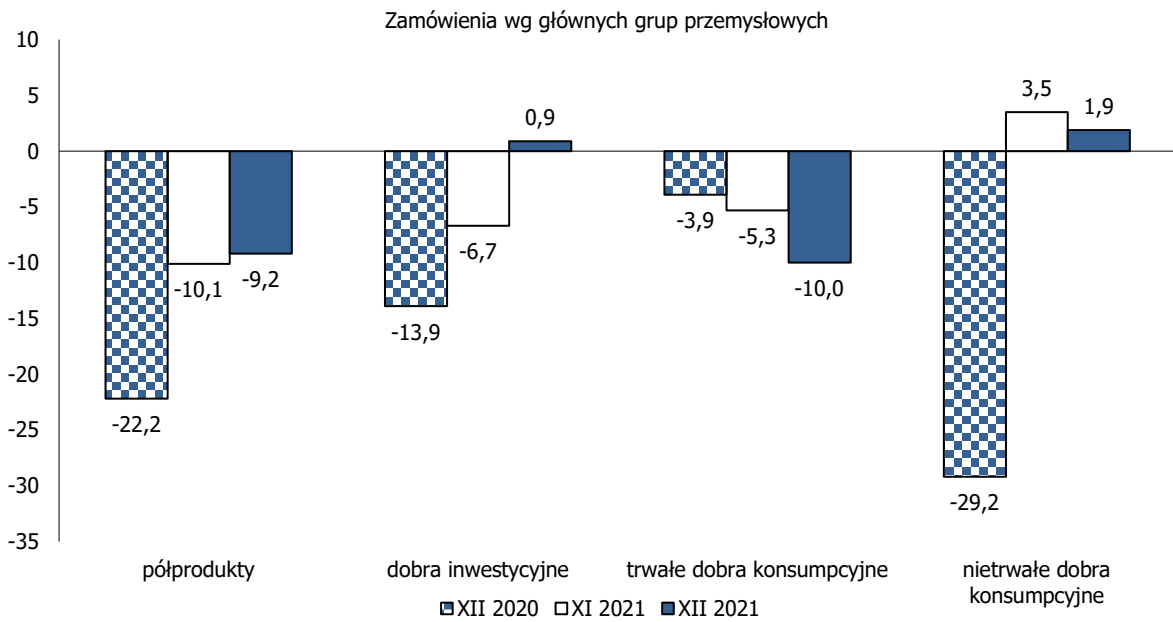
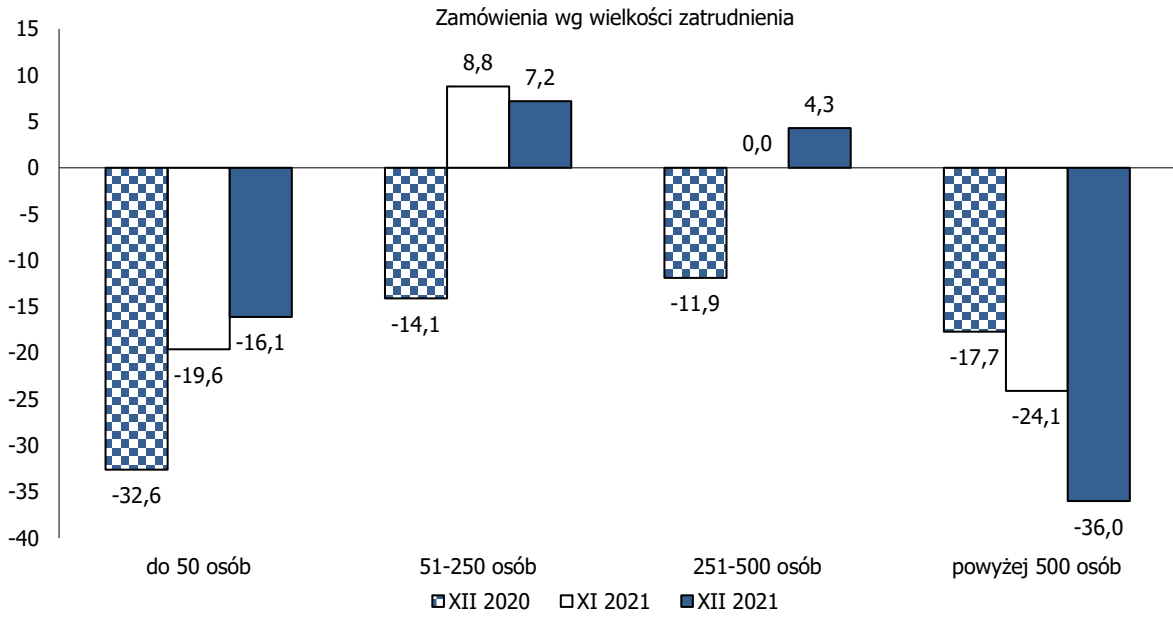

2. Zamówienia ogółem

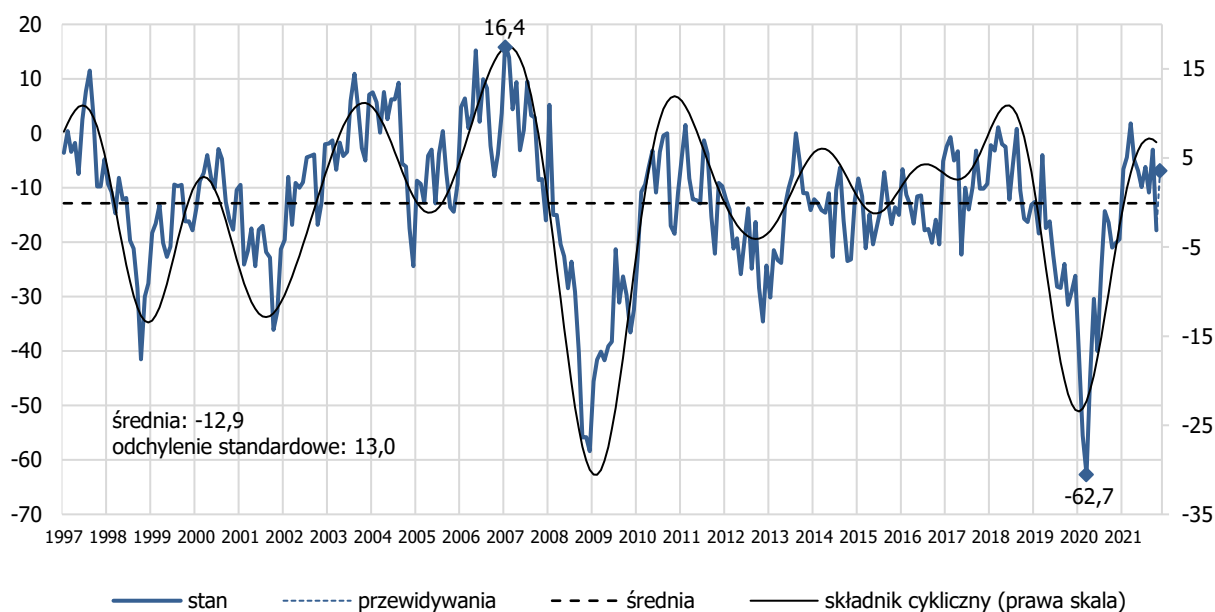

	XII'20	IX'21	X'21	XI'21	XII'21	przewidywania
wzrost	17,0	26,0	23,1	20,7	22,2	21,9
brak zmiany	45,4	52,4	52,1	53,3	51,0	55,1
spadek	37,6	21,7	24,7	25,9	26,8	23,0
saldo (1.-3.)	-20,6	4,3	-1,6	-5,2	-4,5	-1,1

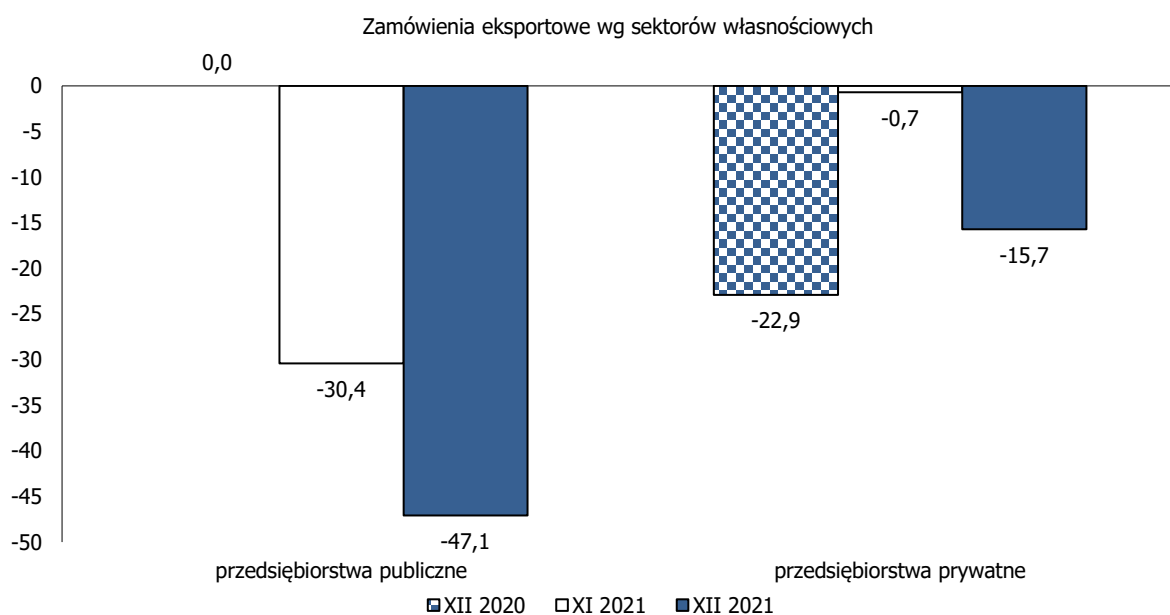

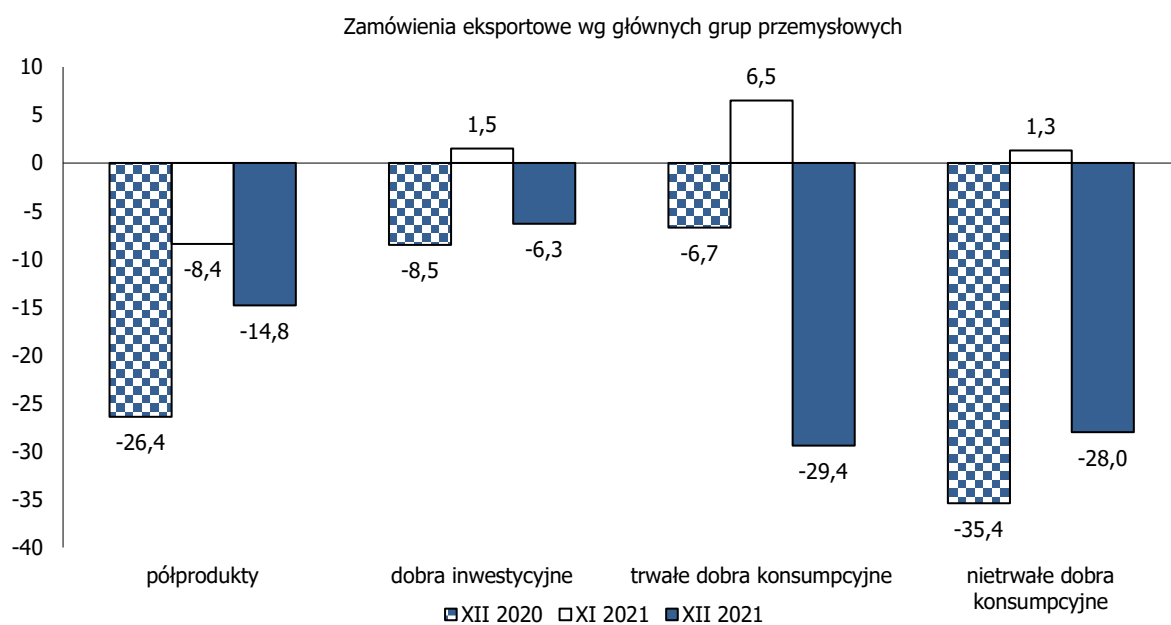
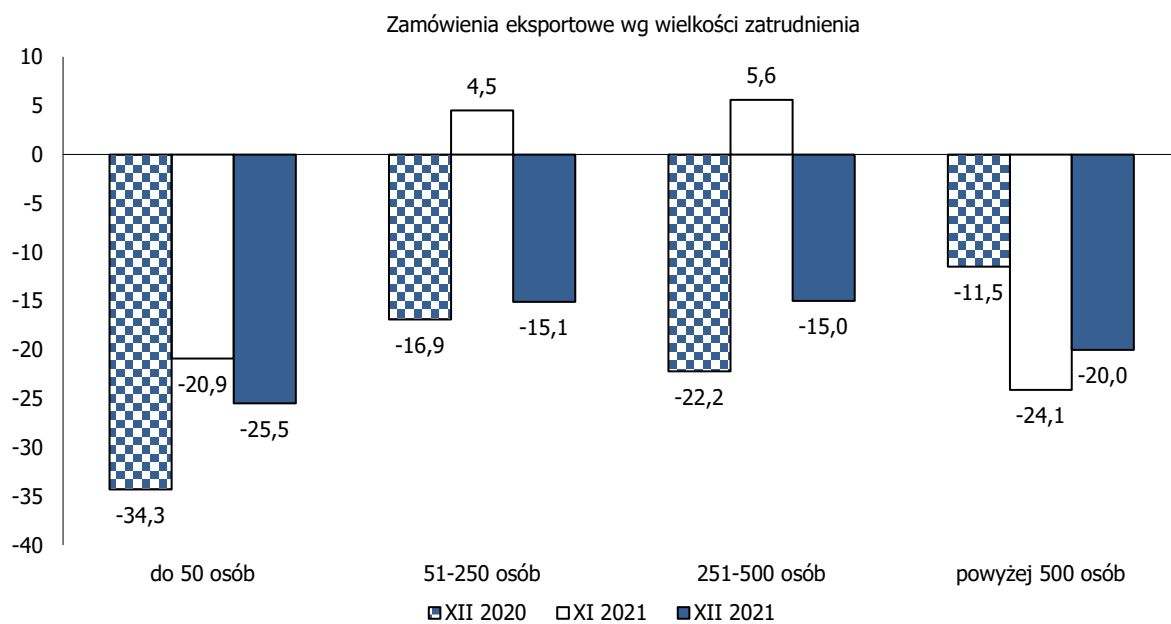

3. Zamówienia eksportowe

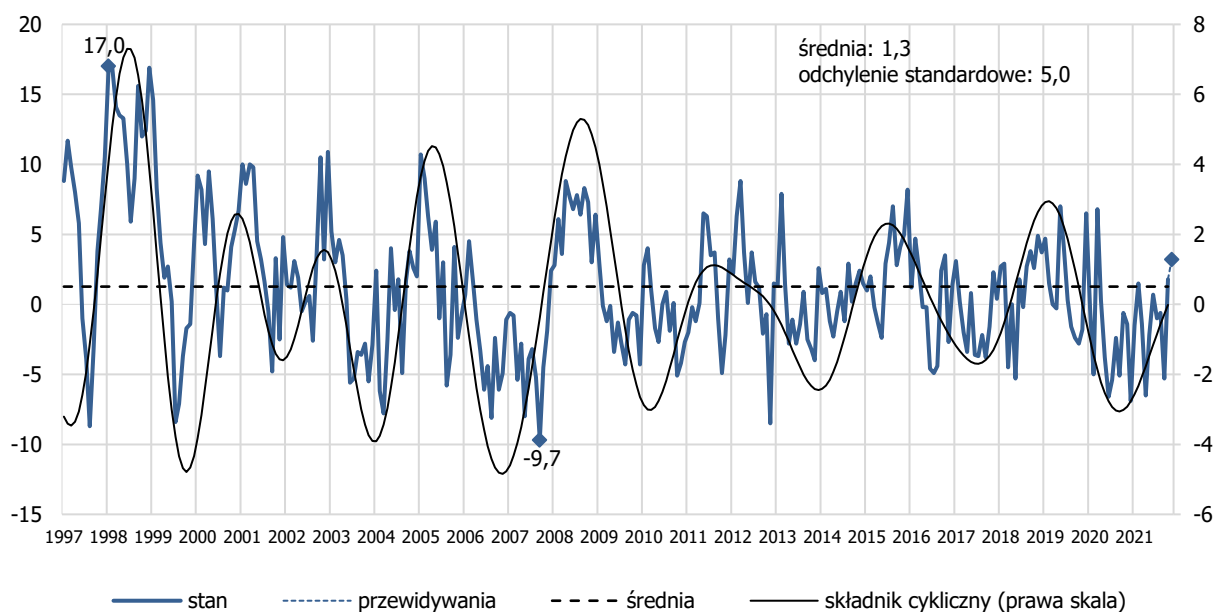

	XII'20	IX'21	X'21	XI'21	XII'21	przewidywania
wzrost	14,5	19,3	17,3	20,6	13,9	24,1
brak zmiany	50,1	55,1	54,5	55,8	54,4	44,8
spadek	35,4	25,5	28,2	23,6	31,7	31,0
nie dotyczy	17,8	25,9	54,8	24,3	26,3	25,3
saldo (1.-3.)	-21,0	-6,2	-10,9	-3,0	-17,8	-6,9

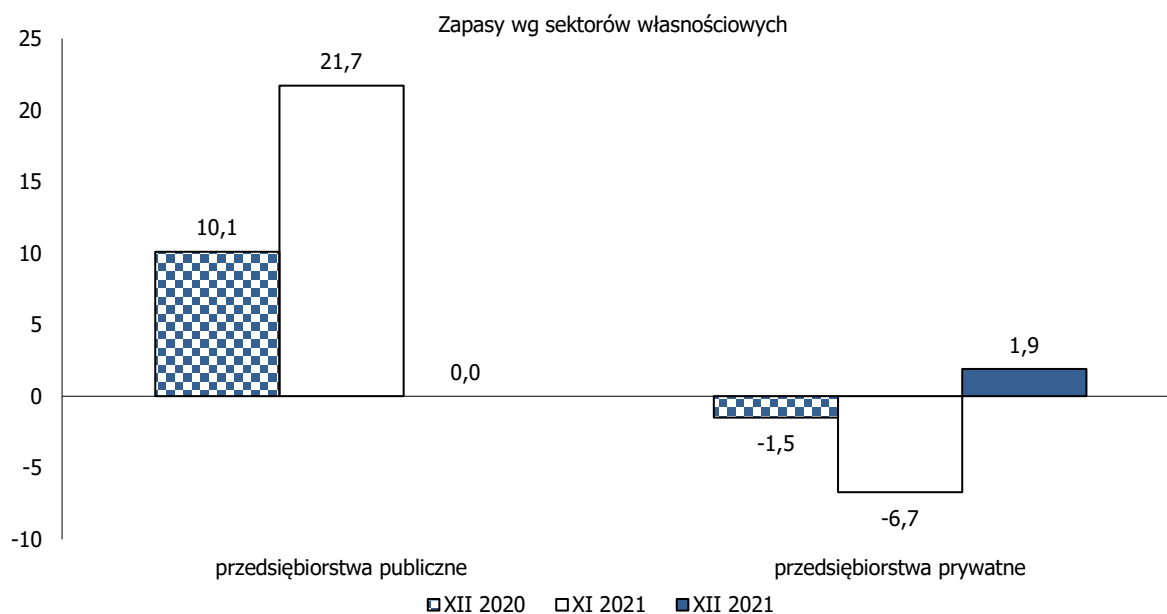

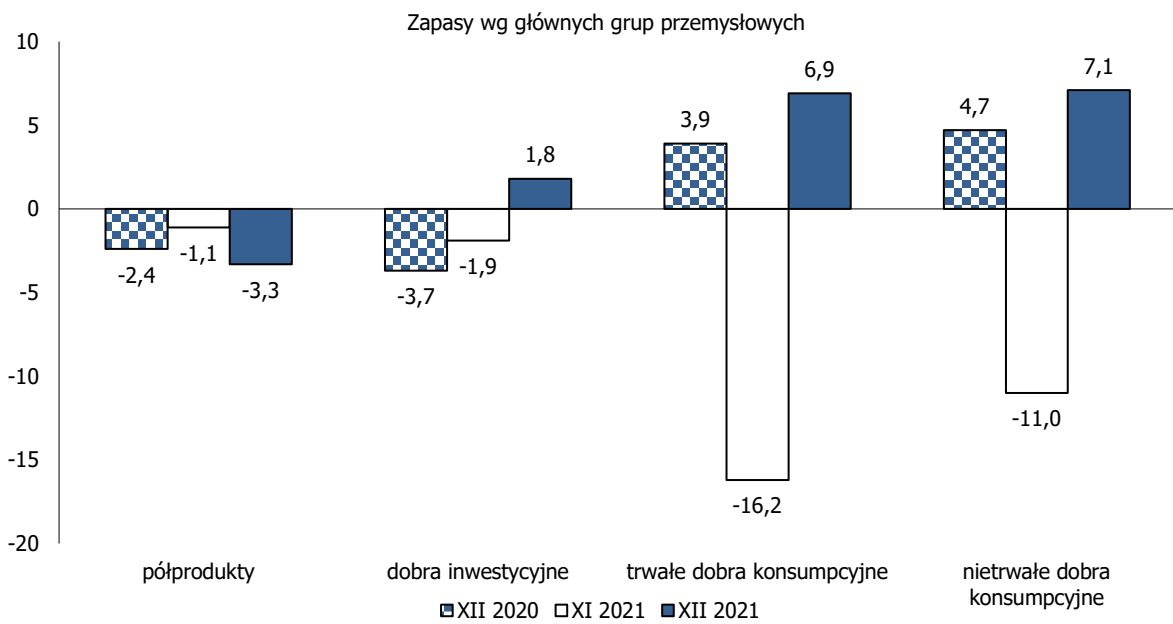
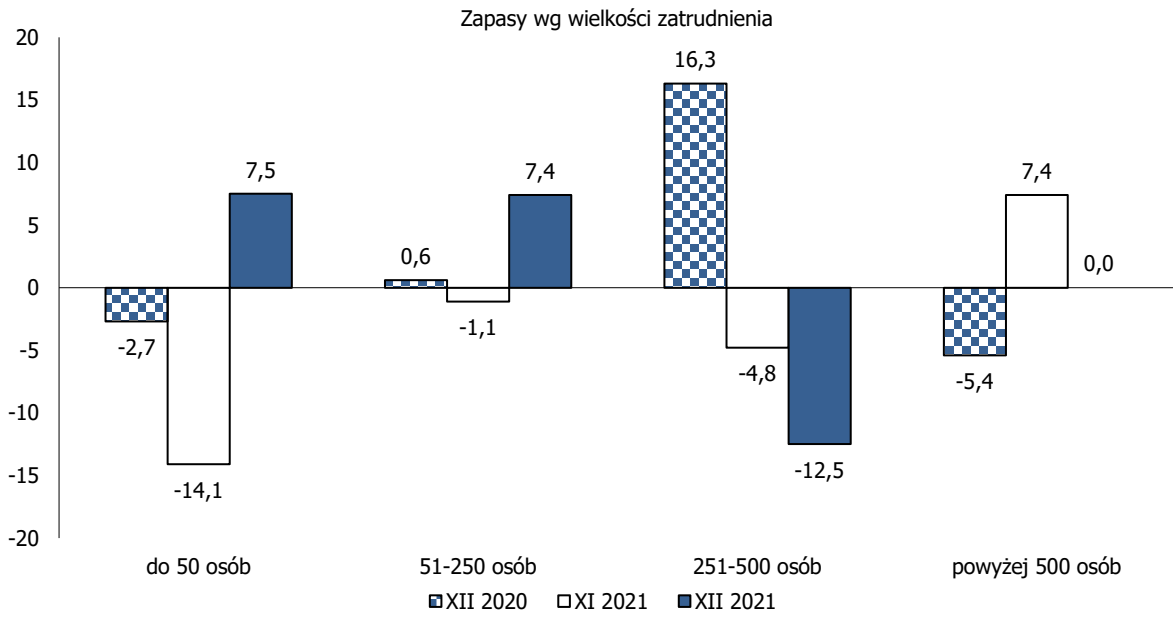
4. Zapasy

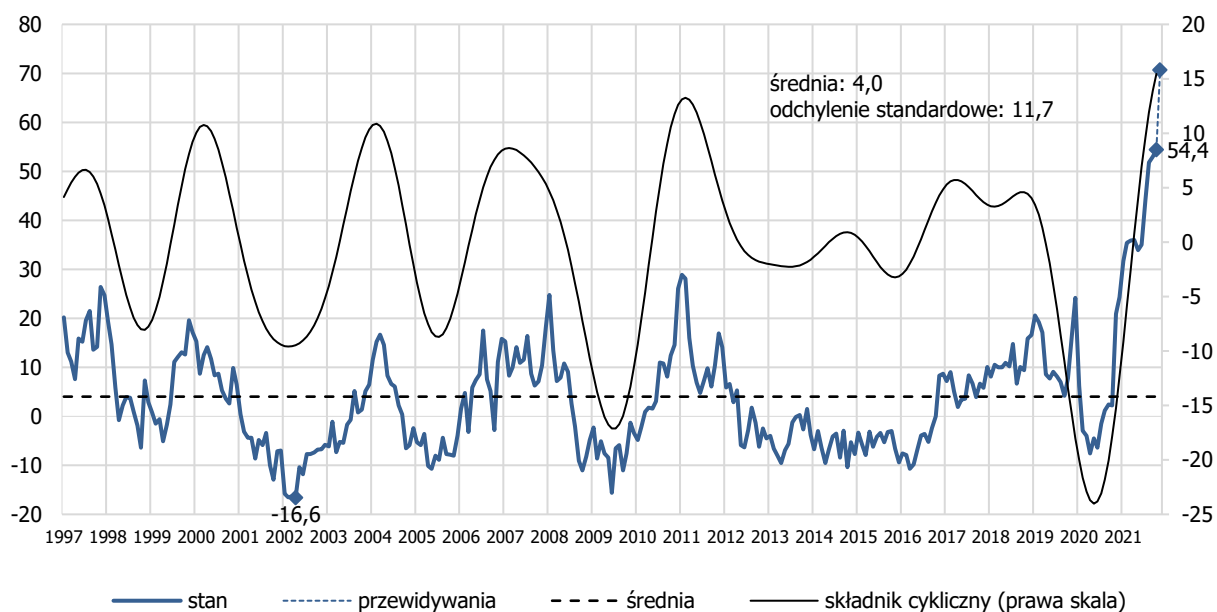
	XII'20	IX'21	X'21	XI'21	XII'21	przewidywania
wzrost	13,4	14,8	16,1	10,5	19,0	14,2
brak zmiany	72,5	69,3	67,1	73,7	63,8	74,8
spadek	14,1	15,9	16,7	15,8	17,2	11,0
saldo (1.-3.)	-0,6	-1,0	-0,6	-5,3	1,8	3,2

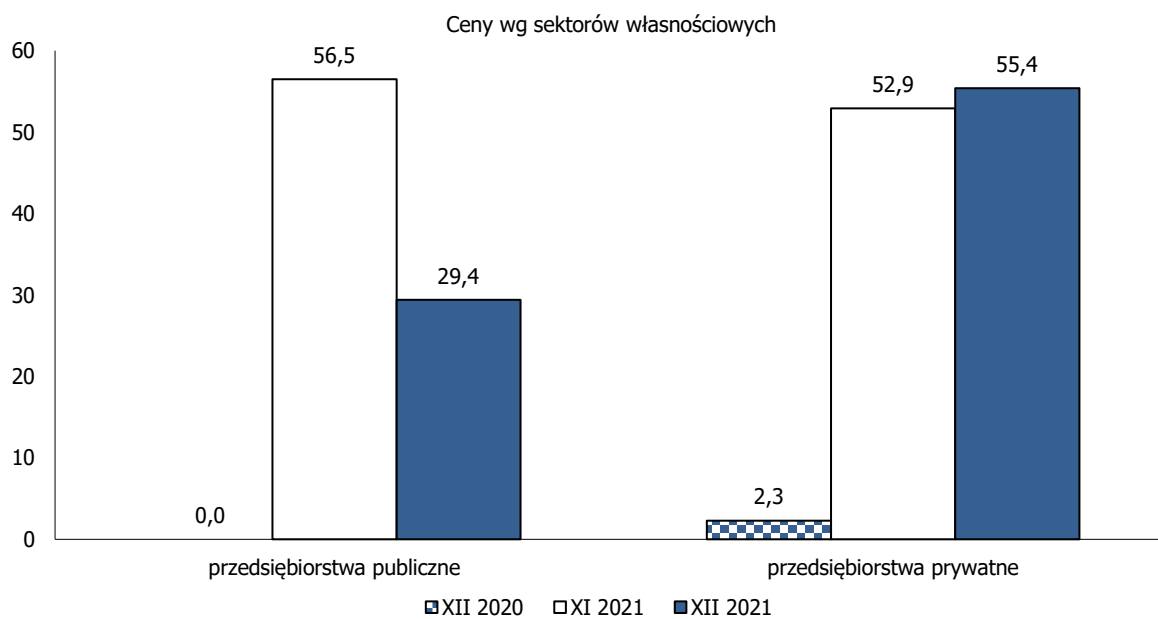

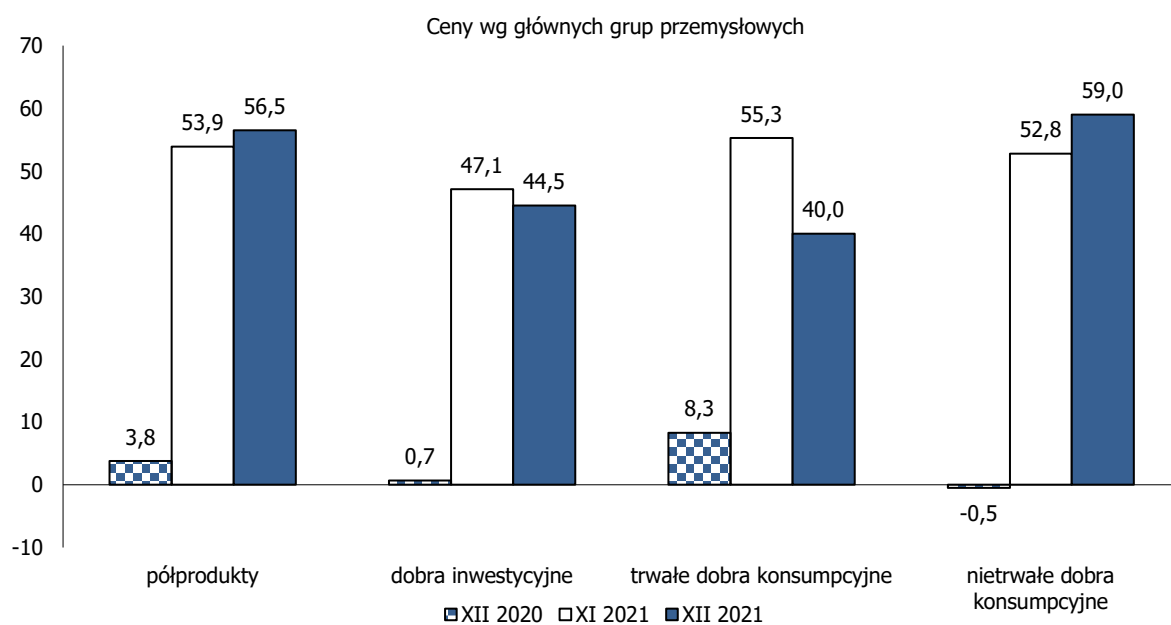
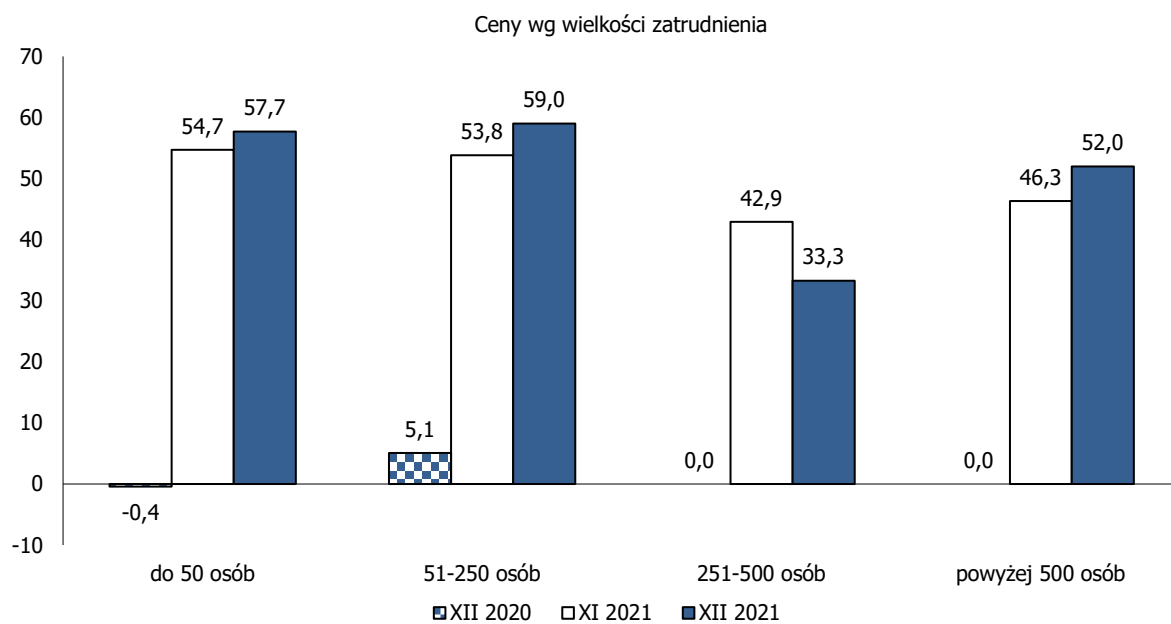

5. Ceny

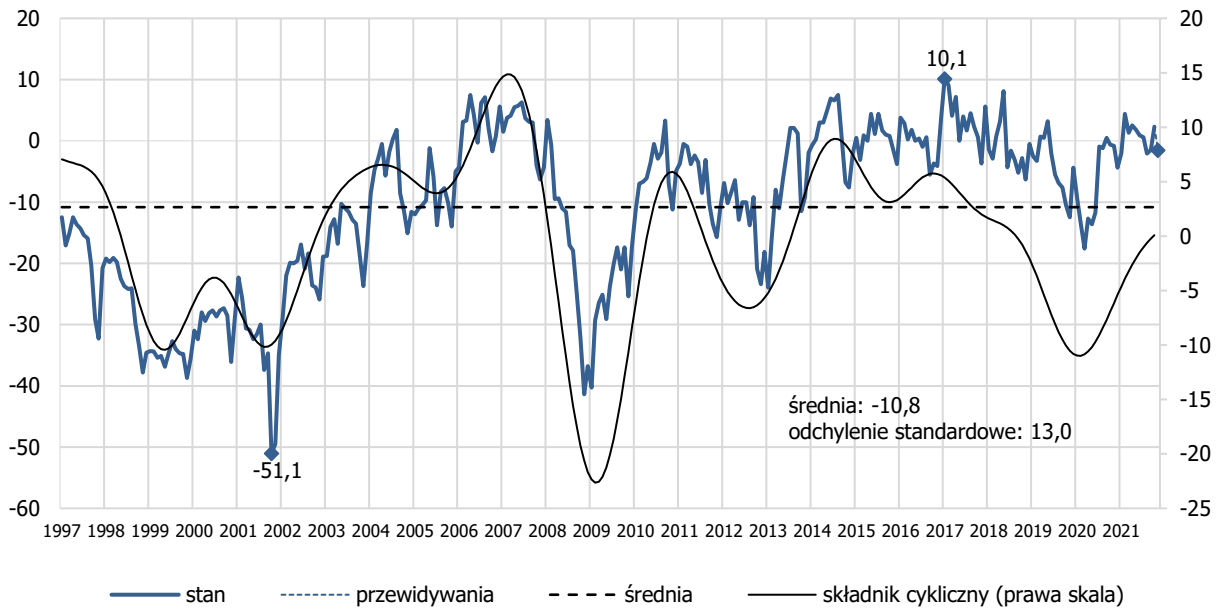

	XII'20	IX'21	X'21	XI'21	XII'21	przewidywania
wzrost	8,7	47,3	53,5	55,1	55,1	71,8
brak zmiany	84,7	49,6	44,9	42,8	44,2	27,1
spadek	6,6	3,1	1,6	2,1	0,7	1,1
saldo (1.-3.)	2,2	44,2	51,8	53,0	54,4	70,7

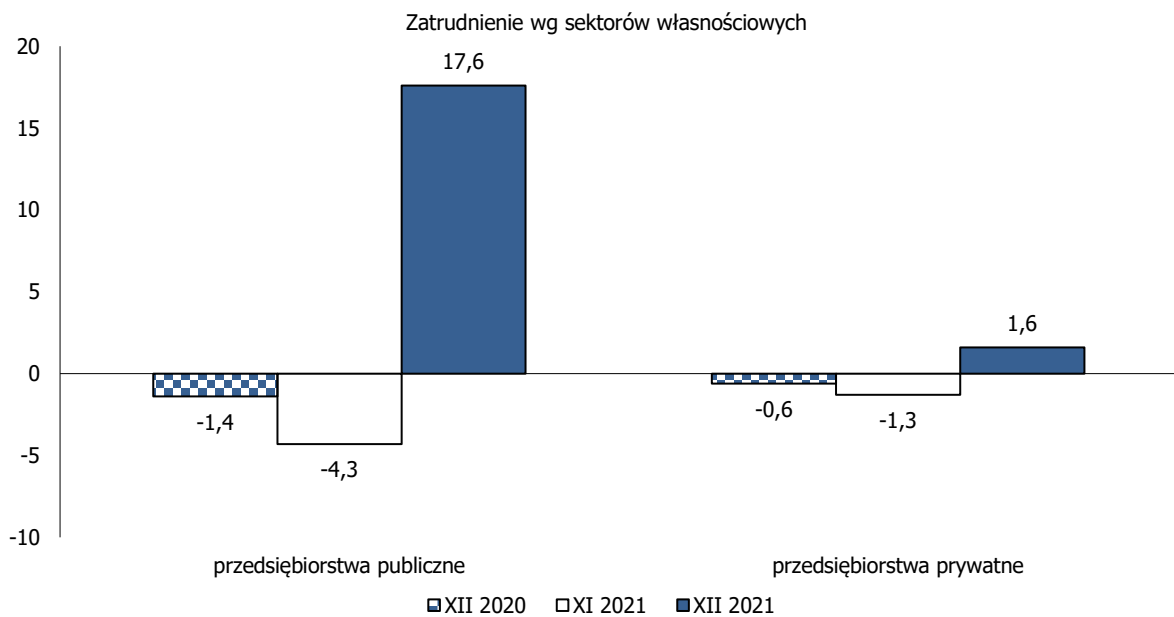

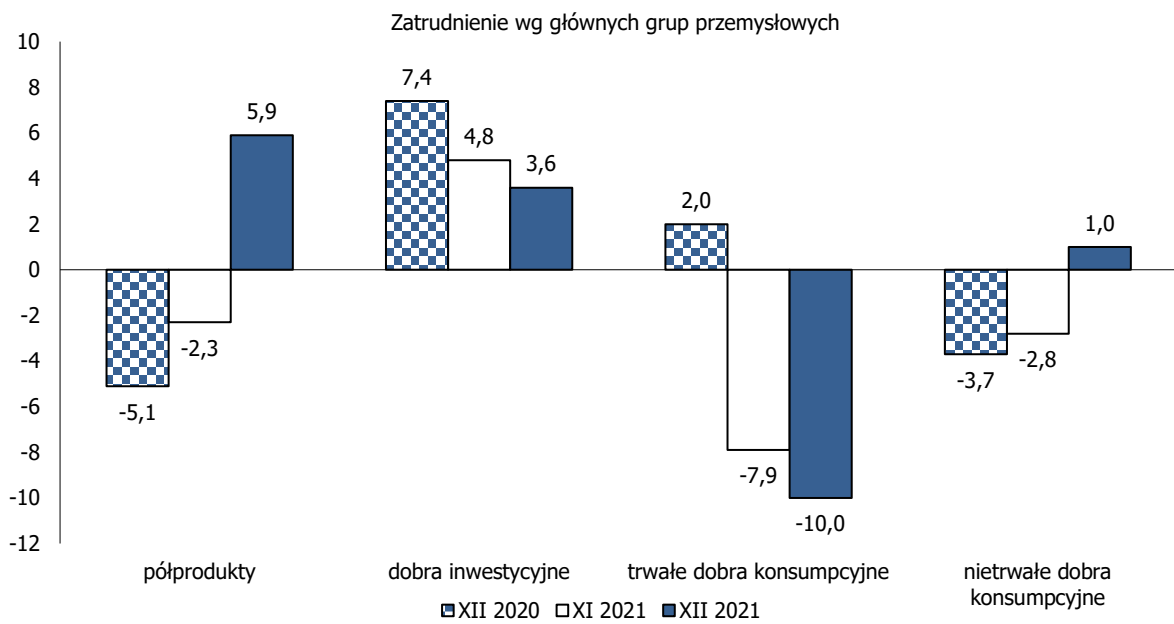
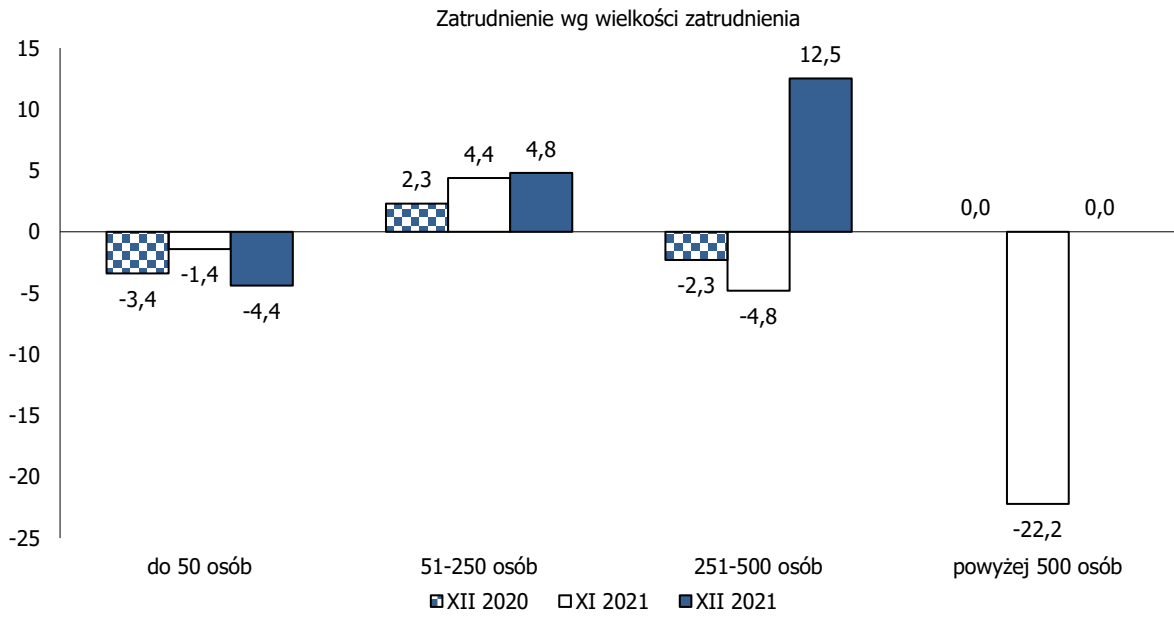

6. Zatrudnienie

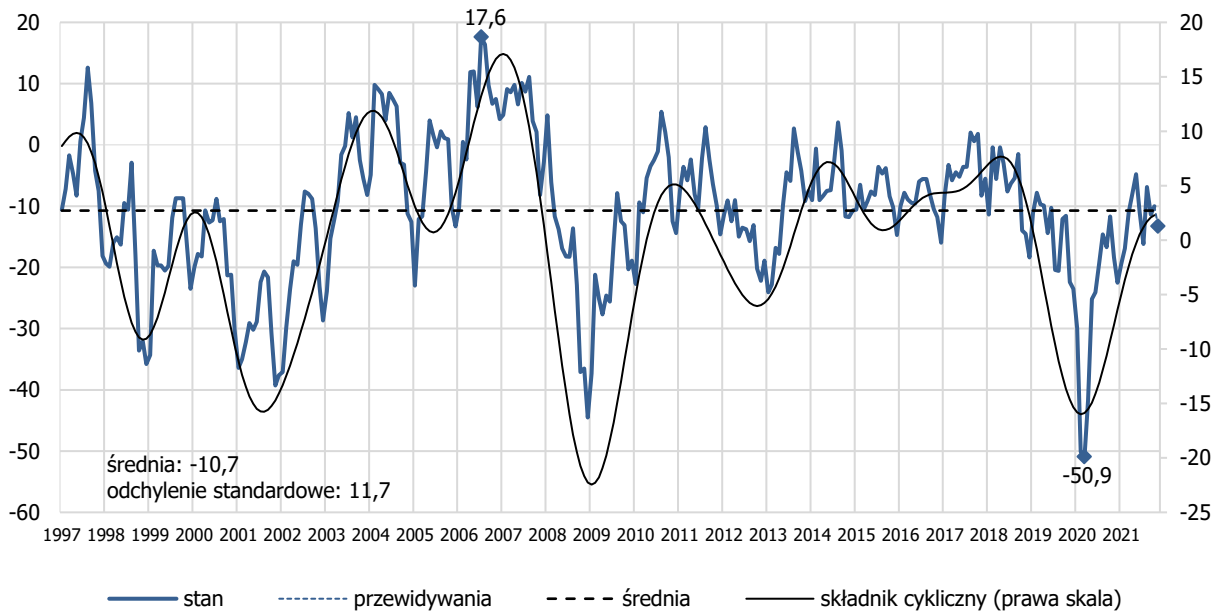

	XII'20	IX'21	X'21	XI'21	XII'21	przewidywania
wzrost	9,7	13,8	11,3	9,9	13,5	13,5
brak zmiany	80,0	72,9	75,3	78,8	75,2	71,3
spadek	10,3	13,2	13,4	11,3	11,3	15,1
saldo (1.-3.)	-0,6	0,6	-2,1	-1,5	2,3	-1,6

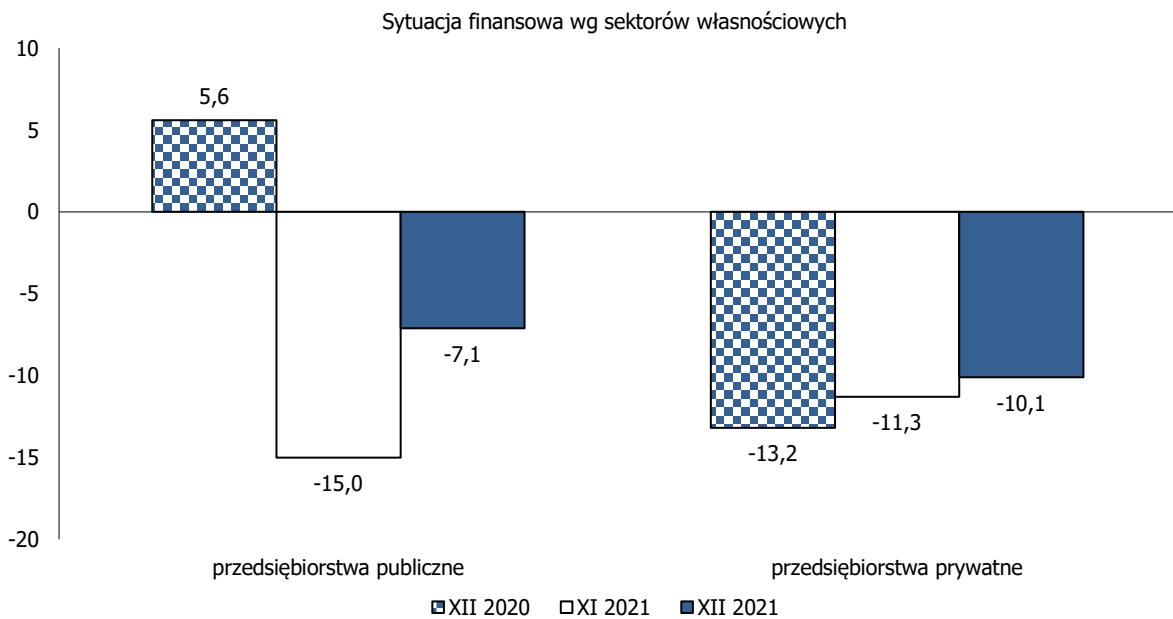

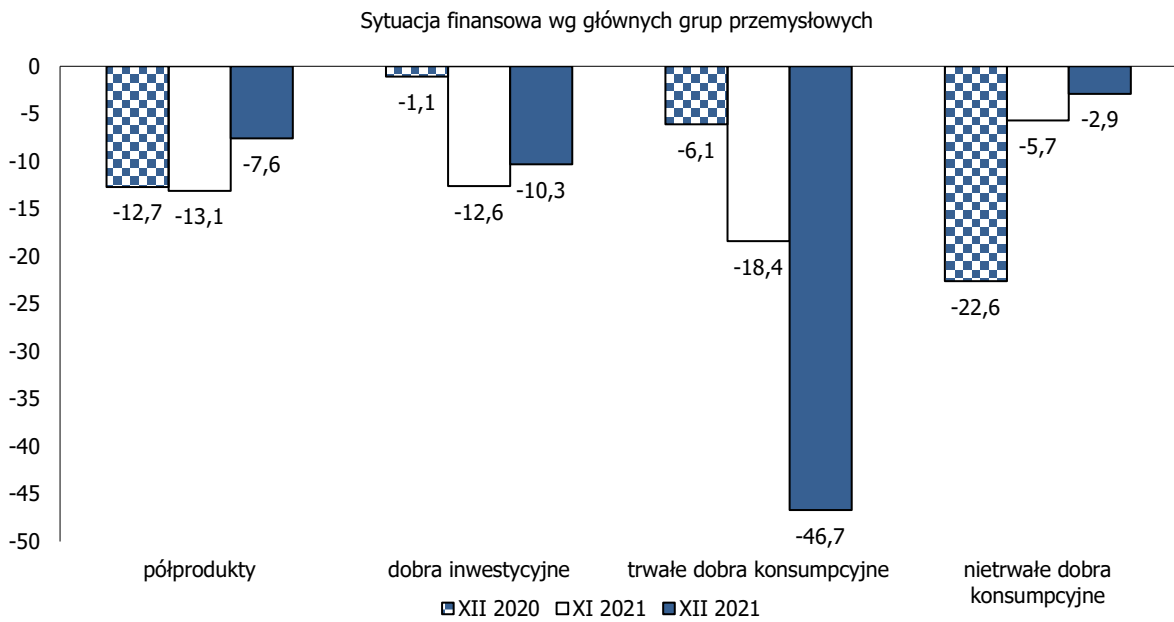
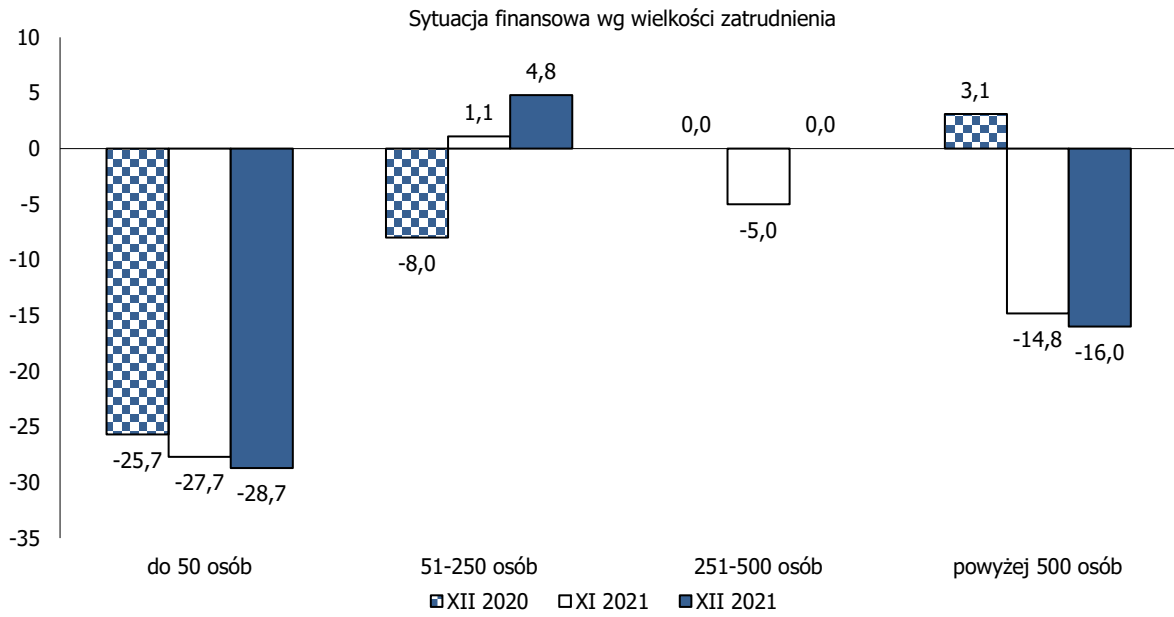

7. Sytuacja finansowa

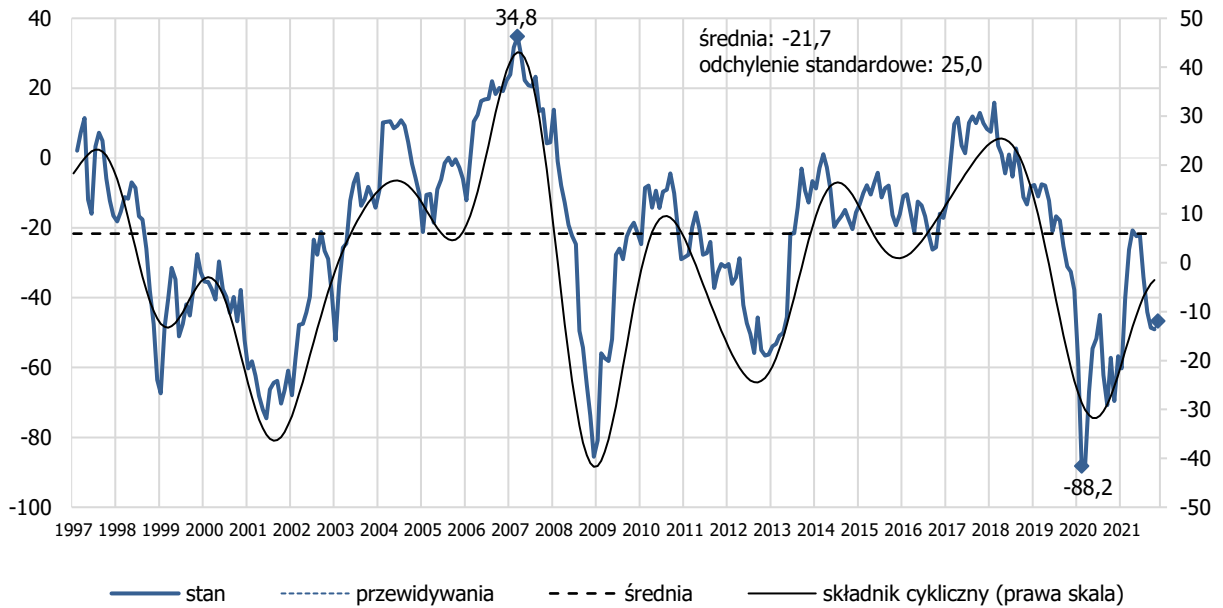

	XII'20	IX'21	X'21	XI'21	XII'21	przewidywania
poprawa	10,5	9,7	16,3	10,4	15,5	13,8
brak zmiany	67,2	64,5	60,6	67,8	59,1	59,2
pogorszenie	22,3	25,8	23,2	21,8	25,5	27,1
saldo (1.-3.)	-11,7	-16,2	-6,9	-11,4	-10,0	-13,3

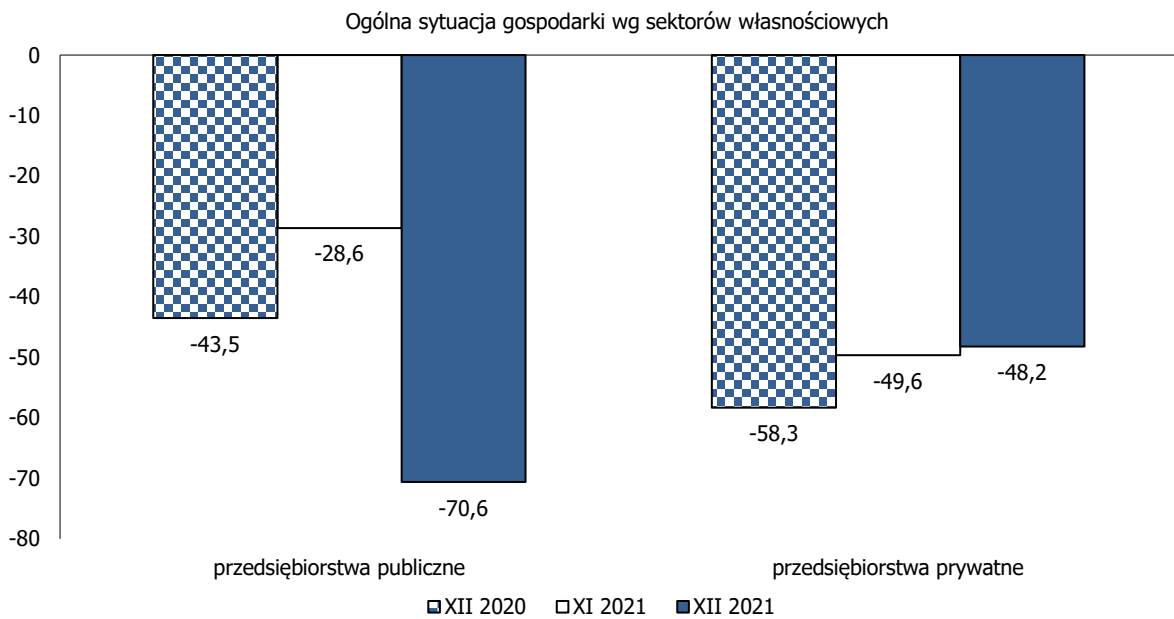

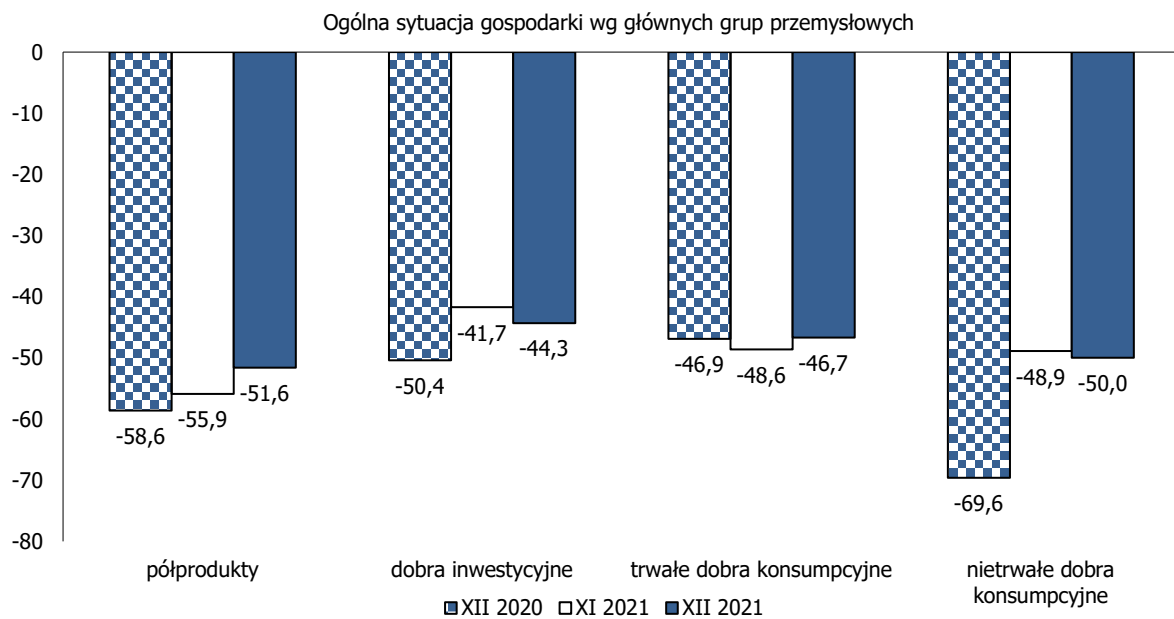
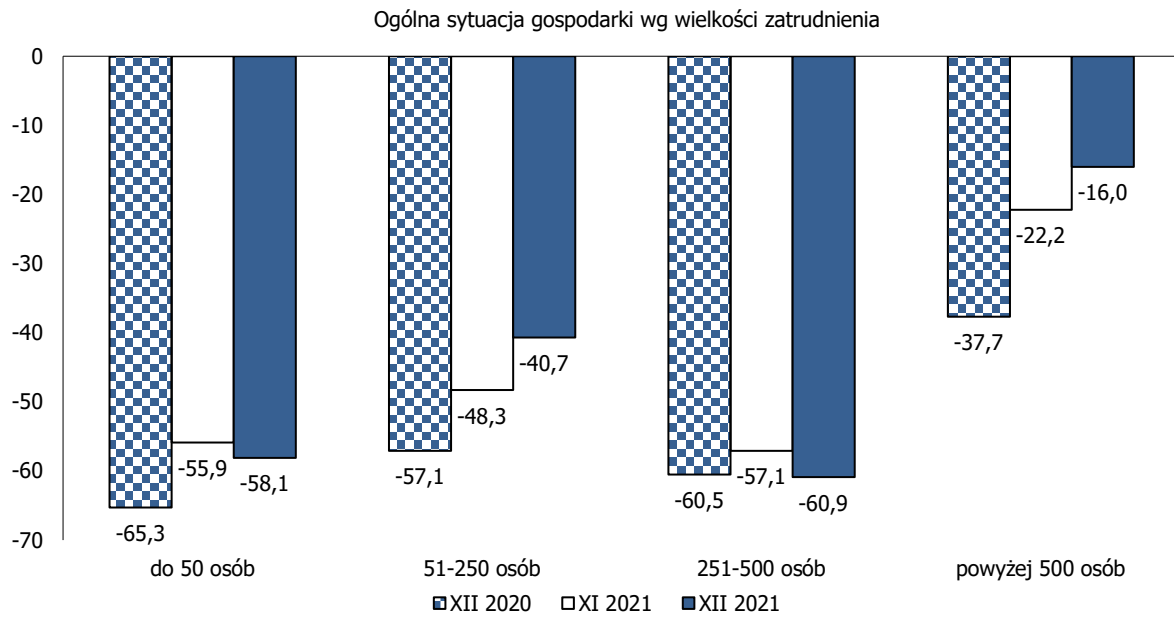
8. Ogólna sytuacja gospodarki

	XII'20	IX'21	X'21	XI'21	XII'21	przewidywania
poprawa	3,5	8,1	5,8	5,9	6,0	8,0
brak zmiany	35,7	49,8	44,3	39,5	39,0	37,2
pogorszenie	60,8	42,1	49,9	54,6	55,0	54,7
saldo (1.-3.)	-57,2	-34,0	-44,1	-48,6	-49,1	-46,7

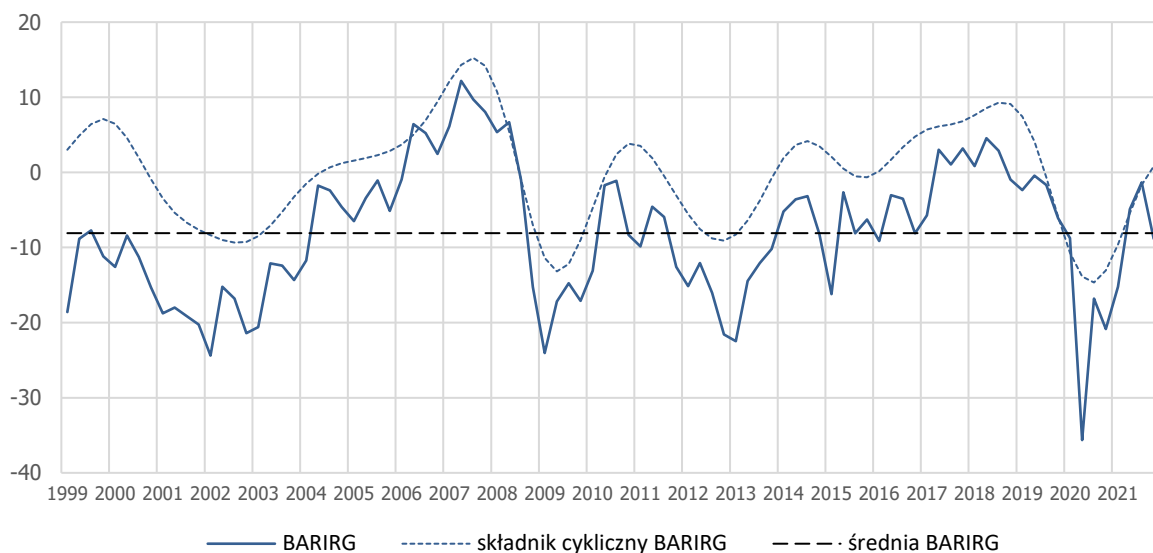

III. SUMMARY

In December, 2021 manufacturing activity slightly decreased once again. The industrial confidence indicator (ICI) dropped by 0.2 pts to -3.4 pts. It remains higher than one year ago (by 4.6 pts). The decrease was mainly faced by producers of consumer durables, and firms operating in the Central macroregion. Export orders slumped, and finished goods inventories increased. Producer prices hit record high in effect of rising costs of production. Production, domestic orders and employment increased only marginally. Financial situation of manufacturers faintly improved. They assessed general economic situation in Poland as low, and are quite pessimistic about their future business prospects.

IV. KONIUNKTURA W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W 2021 ROKU

Rok 2021 był zarówno dla całej gospodarki jak i przemysłu przetwórczego rokiem wychodzenia z kryzysu wywołanego bezpośrednio i pośrednio przez pandemię COVID-19. Wzrost aktywności gospodarczej widoczny był zwłaszcza w pierwszej połowie roku. Wartości barometru BARIRG, będącego syntetycznym wskaźnikiem koniunktury gospodarczej, obliczanym jako średnia ważona wartości wskaźników koniunktury w tych częściach gospodarki, które objęte są badaniami przez IRG, rosły zarówno w pierwszym, jak i w drugim kwartale (rys. niżej). Wzrosty wyniosły odpowiednio: 5,6 i 10,3 pkt. Zmiany w skali roku były następujące: spadek w pierwszym kwartale o 6,5 pkt oraz wzrost w drugim kwartale o 30,7 pkt. Wysoki roczny wzrost wartości barometru w II kwartale jest przede wszystkim efektem bazy (w II kwartale 2020 r. barometr osiągnął historyczne minimum). W trzecim kwartale 2021 r. pojawiły się symptomy spowolnienia aktywności gospodarczej. Kwartalny przyrost wartości barometru był mniejszy niż w drugim kwartale, wyniósł 3,5 pkt. Roczny przyrost był znacznie większy, wyniósł 15,5 pkt. Na początku IV kwartału 2021 r. wartość barometru BARIRG, spadła do -8,8 pkt. To wynik nieco wyższy od wieloletniej średniej (-9,9 pkt) dla tej pory roku. Spadek wartości barometru w porównaniu z III kwartałem br. wyniósł 7,5 pkt. Jest ona jednak wyższa niż w IV kwartale 2020 r. o 12 pkt.

Barometr IRG SGH w latach 1999-2021.

Podobnie zmieniała się koniunktura w przemyśle przetwórczym. Większy wzrost aktywności gospodarczej odnotowano w pierwszej połowie roku. Wartości wskaźnika koniunktury IRGIND zwiększały się systematycznie w kolejnych miesiącach, od -8,0 pkt w grudniu do 10,5 pkt w czerwcu. W sumie wzrost w pierwszym półroczu wyniósł 18,5 pkt. W drugim półroczu nastąpił spadek aktywności gospodarczej. W kolejnych miesiącach wartości wskaźnika malały, a w październiku spadły poniżej 0. W grudniu 2021 r. wskaźnik koniunktury przyjął wartość -3,4 pkt, o 13,9 pkt niższą niż w czerwcu. Rok do roku jednak odnotowano jego wzrost o 4,6 pkt.

Podobnie jak rok wcześniej przez cały rok 2021 utrzymywało się duże zróżnicowanie koniunktury w przekrojach: rodzajowym, regionalnym, według wielkości przedsiębiorstwa i sektorów własnościowych. Najsilniej zmiany koniunktury odczuwały przedsiębiorstwa najmniejsze i największe oraz zakłady publiczne.

Poziomu produkcji zwiększył się w ciągu roku o 18,9 pkt, z poziomu -16,6 pkt w grudniu 2020 roku do poziomu 2,3 pkt w grudniu 2021 r. Obserwowaliśmy znaczną dynamikę zmian wartości salda. Najniższe wartości salda przyjmowało na początku roku, w styczniu i lutym (-12,1 i -21,7 pkt). Od

kwietnia do czerwca wartości salda były dodatnie. W lipcu i sierpniu ponownie obniżyły się poniżej poziomu 0,0 pkt. We wrześniu odnotowano wzrost o 6,2 pkt do wysokości 5,1 pkt. Do końca roku pozostały dodatnie. W przebiegu składowej cyklicznej salda utrzymuje się tendencja wzrostowa.

Także dla poziomu zamówień odnotowano wzrost w skali roku, o 16,1 pkt, z wysokości -20,6 pkt do -4,5 pkt. Zmiany były bardzo dynamiczne. Najniższe i ujemne wartości salda odnotowano w pierwszym kwartale. W drugim wartości salda rosły i były dodatnie. W drugiej połowie roku zmiany były naprzemienne. Przez cały rok wartości salda prognostycznego były wyższe od wartości salda diagnostycznego. W przebiegu składowej cyklicznej utrzymywała się tendencja wzrostowa. Odmienne kształtowały się zmiany zamówień eksportowych. Wzrost wartości salda w skali roku wyniósł 3,2 pkt. Przez większą część roku saldo przyjmowało wartości ujemne i niższe od salda dot. zamówień ogółem. W przebiegu składowej cyklicznej tej zmiennej utrzymuje się tendencja wzrostowa. W ciągu roku wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zapasów wyrobów gotowych zwiększyła się o 2,4 pkt, z poziomu -0,6 do wysokości 1,8 pkt. W kolejnych miesiącach miały miejsce na przemian spadki i wzrosty jego wartości, a wartości ujemne przeplatały się z dodatnimi. W przebiegu składnika cyklicznego salda kontynuowana jest tendencja wzrostowa, zapoczątkowana w drugiej połowie 2020 r. Poziom cen produkowanych wyrobów systematycznie rósł w kolejnych miesiącach. Tylko w lipcu odnotowano (niewielki) spadek wartości salda. Największe jego przyrosty miały miejsce w pierwszym i trzecim kwartale. W sumie przez rok saldo zwiększyło swoją wartość aż o 52,2 pkt, osiągając historyczne maksimum w grudniu (54,4 pkt). Tendencja wzrostowa jest bardzo silna i należy się spodziewać, że utrzyma się w najbliższych miesiącach. Silny wzrost cen jest w znacznej mierze skutkiem ograniczeń podaży, prowadzących do wzrostu kosztów produkcji. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o przeciętny koszt produkcji zwiększyła się w ciągu roku o 43,1 pkt. Wielkość zatrudnienia zwiększyła się w ciągu roku o 2,9 pkt, z poziomu -0,6 pkt do 2,3 pkt. Zmiany wartości salda w ciągu roku były zróżnicowane. Największe jego przyrosty odnotowano w pierwszym kwartale. W drugiej połowie roku zmiany wartości salda były naprzemienne. W przebiegu składnika cyklicznego trwa tendencja wzrostowa. Mimo wzrostu cen przedsiębiorstwa negatywnie oceniały swoją sytuację finansową. Saldo przez cały rok przyjmowało wartości ujemne, a wzrost w porównaniu z grudniem 2020 r. wyniósł zaledwie 1,7 pkt, z poziomu -11,7 pkt do -10 pkt. W przebiegu składowej cyklicznej przez cały rok utrzymywała się tendencja wzrostowa, jednak pod koniec roku pojawiły się sygnały jej załamania. Saldo odpowiedzi na pytanie o ocenę ogólnej sytuacji gospodarki polskiej przyjmowało najniższe wartości w całej ankiecie przez cały rok. Choć w ciągu roku wartość salda wzrosła o 8,1 pkt, z poziomu -57,2 pkt do -49,1 pkt, to opinie producentów są bardzo negatywne, poniżej wieloletniej średniej. Utrzymująca się tendencja wzrostowa wyraźnie osłabła w końcu roku.

Poziom produkcji na eksport zwiększył się w ciągu roku o 14,1 pkt. Spadki wartości salda miały miejsce w I i IV kwartale. Jednak tendencja wzrostowa, widoczna w przebiegu składnika cyklicznego tej zmiennej, została zahamowana. Opinie przedsiębiorstw o konkurencyjności ich towarów na rynkach zagranicznych uległy nieznacznej poprawie w ciągu roku (saldo zwiększyło swoją wartość o 4,5 pkt). W przebiegu składnika cyklicznego utrzymuje się tendencja wzrostowa. Wzrosła również wartość salda odpowiedzi na pytanie o korzyści z produkcji na eksport w porównaniu z korzyściami z produkcji na rynek krajowy (o 5,6 pkt).

Poprawie koniunktury towarzyszyło duże zmniejszenie się stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych, z poziomu 75,7% w IV kwartale 2020 do wysokości 49,6% w IV kwartale 2021 r.

W ciągu roku zwiększyła się uciążliwość głównych barier działalności gospodarczej. Najbardziej nasiliły się trudności z zaopatrzeniem w surowce i materiały (wzrost odsetka uczestników badania wskazujących ten problem z 16,1% w IV kwartale 2020 r. do 77,2% w IV kwartale 2021 r.). Znacznie zwiększyły się również trudności ze znalezieniem wykwalifikowanej siły roboczej (o 33,5 pkt proc., z 47,9% do 81,4%) i utrzymaniem płynności finansowej (o 28,3 pkt proc.). Zdaniem ankietowanych, narastają obciążenia podatkowe (o 17,3 pkt proc., z 61,8% do 79,1%) i pogarsza się jakość prawa

---

(z 67,2% do 78,5%). Na niedostateczny popyt, przez lata będący główną barierą działalności przemysłowej, wskazuje obecnie 73,7% zakładów.

Inwestycje rosły, zarówno w pierwszej jak i drugiej połowie roku. Nakłady na wydatki inwestycyjne na budynki w pierwszym półroczu zwiększyły się o 3,7 pkt, a w drugim o 2,4 pkt. Z kolei wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość inwestycji w maszyny i urządzenia produkcyjne w pierwszym półroczu wzrosła o 11,3 pkt, w drugim zaś o 3,0 pkt. W sumie, w skali roku zmiany były dodatnie i wyniosły odpowiednio: 6,1 i 14,3 pkt. W zamierzeniach inwestycyjnych na pierwszy plan wysuwają się: wymiana wyposażenia (88,1% ankietowanych, 65,5% rok wcześniej), ograniczenie zużycia energii (80,6% i 52,7%), wprowadzenie nowych technik wytwarzania (wzrost z 30,5% do 53,3%) i poprawa bezpieczeństwa (z 39,6% do 62,3%). Jako największe ograniczenia inwestycji przedsiębiorstwa wymieniają od wielu lat niewystarczający zysk, niedostateczny popyt oraz obawę przed zadłużeniem. W ostatnim roku najbardziej jednak wzrosło znaczenie wysokiego kosztu kapitału jako czynnika hamującego inwestycje zakładów przetwórczych.